

פניני הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב בן ציון אבא שאול זצ"ל

הגאון הרב בן ציון אבא שאול זצ"ל: נולד בירושלים ב-י"ט תמוז בשנת ה'תרפ"ד (1924). ראש ישיבת פורת יוסף. בצעירותו למד בת"ת "בני-ציון". עסק בתורה מתוך רעב, ולא גילה זאת אפילו לאמו. בשנת ה'ת"ש עבר ללמוד בישיבת פורת יוסף. התמדתו ושקידתו בלימוד וכן הנהגות, שבהן נהג הקנו לו את השם "חכם בן ציון חסיד". כל מי שבא במגע עם הגאון לא יכול היה שלא להתפעל מנועם זיו הליכותיו, מיחסו לזולת, ומטוב לבו הגדול. מעולם לא חסך זמנו מלהקשיב למצוקות הזולת, לתמוך בדברים, לסייע בעצה ולחלוק בנשיאת עול. השכין שלום בית למאות משפחות. פעמים היה מזיל דמעה לשמע צרור צרותיו של יהודי לא מוכר שבא לשחר פניו לראשונה. אהבתו לבריות לא הצטמצמה לחוג מסויים, ולכל יהודי ואדם רחש אהבה וביקש טובה. קיבל כל אדם בסבר פנים יפות, בענווה ובחן ועוזר ומסייע, כפי אשר השיגה ידו.

במשך עשרות בשנים העמיד אלפי תלמידים. התמסרותו להרבצת תורה הייתה לאגדה עוד בימי חייו. כה גדולה הייתה מסירותו עד כי העיד פעם: "יכול להיות כי כל מה שחליתי משום שמסרתי את כל כוחותיי בשיעורים לתלמידים ואימצתי את עצמי יותר מדי". עיקר עיסוקו כל ימיו היה בתורה לשמה, תמיד ברח מן השררה ופרסום. הכניס אלפי ילדים בבריתו של אברהם אבינו בהיותו מוהל מוסמך ובקי (עד לשיתוק בו לקה בחמש עשרה שנותיו האחרונות, בהם לא תפקדה ידו הימנית). שימש כשוחרט ובודק מומחה. חייו היו מלאי תלאה וסבל. מנעוריו ועד אחרית ימיו מוקף היה תחלואים, קשיים וטרדות שדי בחלק מהם על מנת להעכיר את רוחו של אדם מן השורה. למרות זאת לא מש מאור פניו, וכולו היה אומר שמחה וטוב לבב. שנים חי בדירה בת חדר אחד ומטבחון מצורף אליה והוא שמח ומאושר. ובאיזו ענווה נפלאה התנהג עם ביתו ועם קרוביו.

כל ימיו בהיכנסו לאולם הישיבה ללמוד תורה היה מקיף דרך המרפסת ונכנס בלאט למקומו, כדי שלא להטריח, ולא להפריע ללומדים באמצע לימודם. גם לבית הכנסת היה נכנס אך ורק בשעה שהציבור עמד בין כך, כדי לא להטריחם. רבים פנו אליו ונושעו. נפטר בתאריך לידתו, ב-י"ט תמוז תשנ"ח (1998). חי כ-74 שנים. ציונו בבית העלמין סנהדריה בירושלים.

אביו: ר' אליהו. **אמו:** מרת בניה. **אשתו:** הרבנית הצדקת מרת הדסה מסעודה. **רבותיו:** ר' יעקב עדס זצ"ל. ר' צדקה חוצין זצ"ל. רבי משה עדס זצ"ל. ר' שלמה עבו מערבי זצ"ל. ר' יוסף גרג'י זצ"ל. ר' עזרא עטיה זצ"ל. **חברותא:** ר' שבתאי אטון זצ"ל. **מתלמידיו:** הרה"ג בן ציון מוצפי (ר"י "בני ציון"). הרה"ג הרב אהרן ירחי, הרה"ג צבי עידן. הרה"ג אליהו אבא שאול (בנו, ר"י "אור לציון"). הרה"ג יעקב יוסף זצ"ל (בן הבכור של מר"ן עובדיה יוסף זצ"ל- רב שכונת "גבעת משה" וראש מוסדות "חזון יעקב"). **מספריו:** **יאור לציון** (שו"ת, דיני שביעית, דברי מוסר והשקפה, על מסכת יבמות ומסכת כתובות).

מסופר על ילד כבן חמש, שהיה משותק מלידה ל"ע והובא לפני רבינו. הצדיק הושיבו מולו, שם ידו על ראשו וברכו. לאחר מכן אמר לו: "קום וגש אליי!". מיד הילד נעמד והתקרב לרבינו. בתעודת השחרור הרפואית של הילד בביה"ח 'הדסה' ציינו הרופאים: 'התברך ע"י רב והתרפא'.

פעם נכנסו לרבינו במוצאי יום כיפור אב ובנו בן השש שהיה חולה בציליאק (מערכת העיכול אינה סובלת דגנים). לפני רבינו היו מונחות עוגיות, נטל הצדיק אחת מהן וביקש מהילד שיברך עליה. האב חשש מאוד שאכילה זו תזיק לילד והביט בזעזוע על המתרחש. רבינו הרגיעו: "אל תדאג!". בן השש אכל את העוגיה, ומאז נעלמה המחלה כלא הייתה.

כשהשתתף פעם רבינו בסעודת מצווה, ניגשה אליו בעלת הבית וביקשה, שיברך את בתה הנשואה, בבן זכר. רבינו השיב: "תפקדי בעזרת ה'!". האם חשבה שהרב החליפה בטעות בבתה, והעירה את תשומת ליבו לזה. הצדיק צחק ואמר: "גם ברוכה תהיי- ועכשיו קראו לבת!". באה לפניו וברך גם אותה. ושוב הוסיף: "האם אי אפשר שהאם והבת ילדו כאחת?!". כעבור זמן ילדו האם והבת באותו שבוע, ויהי לפלא.

י"פ הגאון הרב שמעון גבאי זצוק"ל: פעם אחת ישבתי בצד רבינו ליד מלון גלי צאנז. הוא ראה ילד ושאל: "חכם שמעון מי זה הילד הזה?". אמרתי לו: "זה ילד פלוני בן פלוני". שאלתי אותו: "למה הרב כל-כך מתעניין?" והוא ענה לי: "זה ילד, שיש עליו קדושה, לכן אני מתעניין". ואכן זה ילד שהייתה עליו קדושה. פשוט היה רואה ממש דברים- זה רוח-הקודש, אחרת אי-אפשר להבין דברים כאלו.

פעם נכנסה אישה אחת לפני רבינו לקבלת ברכה. הרב אמר את הנוסח: "מי שבירך וכו' הוא יברך את הדסה בת פלונית". האישה העירה שלא זהו שמה, אך הרב לא הגיב. לאחר שיצאה החליטה לחקור את אימה אודות שמה המדויק. מה גברה הפתעתה לגלות, כי כאשר נולדה, נתנו לה את השם 'הדסה' משום שהלידה הייתה בבית-הרפואה 'הדסה', אך מאוחר יותר החליפו שם זה באחר.

אימו הייתה צנועה, מדקדקת במצוות, מזכה את הרבים ומסתפקת במועט. ביקשה כי ילדיה יהיו גדולים בתורה וביראת שמיים ועל כך **מסרה נפשה למרות מצבם הכלכלי הקשה**. היתה טורחת עבור חינוך מוצלח לילדיה. בשאיפתה העצומה לזכות לבנים תלמידי חכמים, מחזרת הייתה על פתחי בתי מדרשות, נותנת כספים לצדקות ומבקשת שיתפללו שתזכה לכך. ואכן תפילותיה נענו וזכתה הרבנית וכל בניה תלמידי חכמים ובראשם רבנו שהאיר את עיני ישראל בתורתנו הקדושה.

מעשה היה בישיבה ובשעות הערב מצאו את המטבח וחדר האוכל נעולים. **כמאה ושמונים בחורים היו אמורים להישאר ללא ארוחה**, דבר שהיה גורם לביטול תורה חמור. עליתי לאולם הישיבה לשאול בעצתו, רבנו הוציא כסף מכיסו ואמר תשלח שני בחורים עכשיו: **אחד למאפיה להביא פיתות ואחד להביא כדורי פלאפל, ואתה תקנה קצת עגבניות ויהיה בסדר**. תוך זמן קצר עמד רבינו בעצמו באחד החדרים סכין בידו ובצורה מיומנת ומהירה חותך פיתה ומניח בתוכה כדורי פלאפל ופרוסות עגבניה. **כמה נדהמו הבחורים בראותם את רבינו בכבודו ובעצמו מגיש לכל אחד מהם פיתה בידו ואומר: "קח ותאכל לתיאבון"**. במהירות שיא תמה המלאכה ורבינו חזר ללימודו. באותו ערב הדדק קול התורה בישיבה כפי שלא היה זמן רב.

רבינו היה זהיר מאוד בכבוד אביו ואמו. שירת אותם באהבה ובשמחה והיה משתדל בכל כוחו לעשות רצונם ולחלוק להם כבוד רב. בתקופת מלחמת השחרור גר בשכונת קטמון. כל ערב שבת נזהר להגיע עד לרחוב שמואל הנביא בקצה השני של ירושלים לנשק ידי אביו ואמו - חרף הסכנה, **מכיוון שביתם היה סמוך לגבול הירדני ממש**. וזאת בכדי לקיים דברי האריז"ל (שער הכוונות ע"א ע"ב) **לנשק ידי אמו בליל שבת**. ושוב חזר ברגל עד לשכונת קטמון תוך כדי ההאפלה ששררה ברחובות. במצוות כיבוד אב ואם היה נזהר בתכלית, אף גם מאד הזהיר אותנו עליה. ברבות משיחותיו היה מזהיר להשתדל מאד להשגיח בעיקר בכבודה של האמא. **לעולם אל תאמרו: "אמא, אני רוצה שתכני לי אוכל זה" - בלשון פקודה. אלא אמרו: "אמא, אני אוהב אוכל זה"**, והיא תבין מעצמה ותכין לכם.

באחד הימים רבינו חילק מיני מתיקה. כשנשאל לפשר הדבר ענה: **"היום זכיתי במצות עשה מהתורה, לקיימה כהלכה וחלוקה זו - מעין סעודת מצווה. מצאתי ארנק ברחוב, חיפשתי ומצאתי את בעל האבדה. זכיתי בקיום מצוות השבת אבדה, ואני מודה על כך לקב"ה"**.

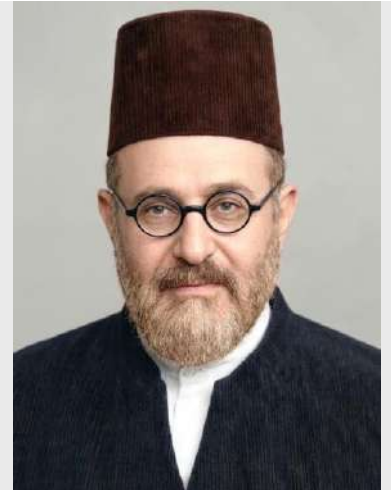
מסופר כי בימי מלחמת העולם השנייה, כאשר איש לא ידע מה ילד יום, הגיע לארץ הגאון ר' אליעזר סילבר, אב"ד סינסיטי שבארה"ב, ונשיא ועד ההצלה. הרב ערך ביקור בארץ. בישיבותיה ומוסדותיה, וכלל בביקורו גם ביקור בישיבת 'פורת יוסף'. כאשר הגיע הרב לישיבה, כל הבחורים התרגשו מאוד. לא בכל יום מגיע רב מפורסם וחשוב לישיבה.

דממה שררה באולם כשעמד ר' אליעזר על הבימה, ונשא לפני התלמידים שיעור ארוך ועמוק במסכת טהרות. נושא השיעור היה קשה ובסגנון שונה מזה שהתלמידים היו רגילים בו. הם ניסו לעקוב אחר מהלך השיעור. והנה העלה הרב קושיה ומסובכת. כל בחורי הישיבה אימצו את מוחם למצוא תירוץ. לפתע נשמע מפאתי בית-המדרש קול צלול ובוטח, מרצה בבהירות תשובה לקושיה. ר' אליעזר עמד נדהם. הוא לא ציפה לכזו תשובה בהירה, ועוד במהירות כזו.

הוא הביט לכיוון שממנו נשמעה התשובה. גם ראש הישיבה הגאון ר' עזרא עטיה הביט לאותו כיוון, אבל על פניו לא נראה כל פלא. היה זה בן-ציון אבא שאול הצעיר. ר' אליעזר ניסה להקשות על סברותיו של ר' בן-ציון ולשאול אותו שאלות נוספות באותו עניין. אך הבחור המשיך לענות על כל שאלה שנשאל תשובה ברורה וקולעת.

השיעור הסתיים ובחורי הישיבה ליוו את הרב עד לפתח אולם הלימוד, ומשם יצא איתו ראש הישיבה ר' עזרא. אחרי שהתרחקו מעט מהאולם והבחורים חזרו למקומותיהם, פנה ר' אליעזר לר' עזרא ואמר לו: **"דעו לכם, את השאלה הזאת ששאלתי היום בשיעור, שאלתי פעם את הגאון ר' מאיר שמחה הכהן מדינסק, בעל ה'אור שמח'."** ר' מאיר ישב והרהר בשאלה זו במשך למעלה מחצי שעה! עד שענה לי בדיוק את אותו התירוץ שענה תלמידך פה היום".

ר' אליעזר היה נרגש מאוד וכשלחץ את ידו של ר' עזרא לפרדה, הוסיף: **"התפעלתי מאוד מההבנה המיוחדת של התלמידים כאן ומישרות מוחם. מישיבה זו עתידים לצאת גדולי עולם, ובמיוחד- הצעיר הזה, בן-ציון אבא שאול!"**. ואכן, דבריו של ר' אליעזר סילבר התקיימו במלואם. מבוגרי ישיבת "פורת יוסף" יצאו גדולי תורה מופלגים, ובראשם הגאון ר' בן ציון אבא שאול זצ"ל.

הרב אברהם פטאל הלוי זצ"ל - נולד בחודש שבט ה'תר"נ (1890), בארם צובא, שבסוריה. בהיותו כבן שנים-עשרה נפטרה עליו אמו. בצעירותו למד ושקד על התורה הקדושה ועלה ונתעלה במעלות התורה. לפרנסתו עסק בהוראה שכן רבינו ראה בזה מסירות נפש לחינוך תינוקות של בית רבן. לאחר נישואיו בזיווג ראשון נולדו לרב שניים עשר ילדים (אולם שבעה מהם נפטרו ל"ע עוד בהיותם קטנים). בשנת ה'תרע"ח (1918), בסוף מלחמת העולם הראשונה, עלה יחד עם אביו לארץ ישראל כדי לסעדו ולתומכו בתקופתו הראשונה בארץ. לאחר תקופה זו חזר לארם צובא למלאכת הקודש בהוראה. רבינו עלה ונתעלה והיה מגדולי חכמי ארם צובא.

כעבור זמן מה, נסע לעיר אנטיוכיה, שם שימש בקודש כרב, מוהל ושוחט. היות ורבינו לא רצה להתפרנס מהתורה הקדושה לפיכך פתח חנות לכלי זכוכית למחייתו. לאחר שנים בודדות, נפרד מבני קהילתו, ונסע לדמשק, שם עמד בראש תלמוד תורה. בשנת תרצ"ד (1934), בהיותם בדמשק, נפטרה אשתו הראשונה ובשנת ה'תרצ"ו (1936) עלה לארץ ישראל. הוא התיישב, סמוך לאביו, בירושלים בשכונת נחלאות ושם נישא בשנית.

בבקרים עמד בראש תלמוד תורה בשכונת נחלאות, בערבים ובשבתות היה דורש בבתי הכנסת לעדת האורפלים, עדס, ולעדת הגרמוקלים, ששמו הונצח בשם בית הכנסת: 'ויאמר אברהם' (על שם ספריו). בשנת ה'תש"ד (1944) רבינו השיא את בתו מרת מרגלית לתלמיד חכם משיבת 'פורת יוסף', שלימים נודע שמו לתהילה כראשון לציון הרב הראשי לישראל מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל. בזקנתו הצטרף לישיבת המקובלים 'בית אל', ולאחר הכרותו עם המקובל הרב מרדכי שרעבי עבר עמו לישיבת 'נהר שלום'. נפטר ביום י"ט תמוז ה'תשמ"א (1981). חי כ-91 שנים. ציונו בהר-המנוחות שבירושלים.

אביו: ר' משה. **אמו:** מרת רחל. **נשותיו:** מרת זכיה (זיווג ראשון, בת חכם ר' דוד סיתון-אזרק. נישא בשנת ה'תרס"ז (1907), מרת סולטנה (זיווג שני, לבית חפץ). **מרבנותיו:** ר' מרדכי עבאדי, ר' ניסים הררי, המקובל ר' מרדכי שרעבי. **מספריו:** **ויאמר אברהם** - ג' כרכים: על התורה, ועל ההפטרות, ועל פרקי אבות.

בהיותו כבן שנים עשרה התייתם רבינו מאימו עליה השלום. אביו נותר עימו ועם שתי אחיותיו הפעוטות, כשהוא עמוס חובות כבדים עקב מחלתה הממושכת של האם. בצער ובכאב שוחח עם בנו הגדול. יודע הוא, שחשקה נפשו בתורה והיא משוש חייו, אך מה יעשה, ומצבו אינו מאפשר לו להמשיך ולשלם שכר לימוד עבורו... לא זו בלבד, אלא שהוא מבקש מבנו שיטה שכמו לפרנסת בני הבית, ויעזור בפרעון החובות. אם יישארו לו זמן וכוח, יוכל להקדיש עיתים לתורה... ברם, בטרם מצא עבודה, תקפתו מחלה, ומצבו הלך והחמיר. הרופא, שהוזעק, הודיע, שהמחלה אנושה, ואין בידו לעזור... אך הילד לא היה החולה היחיד באותה מחלה. בנו של אחד מעשירי העיר לקה בה אף הוא, ואביו הזעיק את בכירי הרופאים מאירופה. מאחר שכבר הגיעו, **בדקו גם את רבינו, אולם לאחר בדיקה קצרה הודיעו אף הם, שאין למחלה זו רפואה!**

חשכו עיני אביו, לפיכך הלך לרבני העיר וביקש: "אנא, העתירו לרפואת בני. למה תלקח ממני אם על בנים!", בייאושו פנה אל הרופא, וביקש לשמוע האם אפסה כל תקווה. אמר הרופא: "תרופה אין, אבל לפעמים מתאושש החולה ונרפא, ברם ככל הנראה לא כך יהיה לבנך". נחרד האב, "מדוע תאמר כן?", שאל. והרופא ענה: "כי עיניו כבויים, רצון החיים אבד לו!". מיהר האב לביתו, ובנו אכן שוכב ועיניו כבויים. אמר לו: "נדר נדרתי, אברהם אם תקום מחולי זה, תמשיך ללמוד כאוות נפשך!". מיד זהר אור בעיני הנער וחיוך זרח. **תוך ימים בודדים התאושש וקם מחוליו, בסמוך להלווייתו של בן העשיר. שב לשקוד על תלמודו, והיה לגדול בתורה, דולה ומשקה לעדרים וזכות תלויה בו!**

מילדותו הקדישוהו הוריו לחיי תורה, והוא עשה חייל בלימודיו. בשנת ה'תרצ"ו עלה ארצה והשתקע בשכונת נחלאות בירושלים. מיד הוא פנה להמשיך בחינוך הנוער, וכינס את ילדי השכונה ללימודים בתלמוד התורה אותו ניהל, מלבד שיעורי התורה, שאותם השמיע בבתי כנסת שונים בירושלים. גם בשבתות היה דורש ברבים, ובלכתו לאותן דרשות אירע המעשה הבא: בסמוך לבית הכנסת גר יהודי ל"ע, שהיה רחוק ממצוות וכשראה את הרב הולך לדרוש בשבת, התקרב אליו הלה **ונשף בפניו את עשן הסיגריה!** מלוויו של הרב ביקשו להוכיחו ולגעור בו, אבל הרב אמר לו בנועם: 'הקדוש ברוך הוא יחזיר אותי ואותך בתשובה שלימה'. הדבר חזר ונשנה בכל שבת. הלה התגרה, והרב אמר בנועם: "ה' יחזיר אותי ואותך בתשובה שלימה לפניו".

שבת אחת לא עמד אותו אדם בדרכם. לאחר הדרשה, כאשר הרב ביקש לשוב לביתו, נתקל בו ברחבת ביה"כ. והנה הלה פוסע אחרי הרב ומלוויו. הצדיק נכנס לביתו, ואותו יהודי מבקש להיכנס אחריו. כיוון שראה רבינו כך, ורמז למלוויו, שיישארו עימו. הללו נשארו, וגם אותו יהודי. בחדר שררה דממה מתוחה. הלה הפך אותה, באומרו בקול רוטט: "כבוד הרב, אתה מכיר אותי?". תמה הרב, ושאל: "מה רצונך?". "כבוד הרב באתי לבשרך כי ניחמתי על מעשיי, וחזרתי בתשובה שלימה. בזכותך, אותה תשובה שלך שנאמרה בהבלגה, באהבה, שה' יחזיר אותי ואותך בתשובה, חילחלה בנפשי. אמרתי לעצמי: "אתה מתגרה בו, והוא - לא זו בלבד שאינו משיב מלחמה, אלא כולל את עצמו ואותך יחדיו, בקטגוריה אחת! הוא רואה בך אח וחבר, כדאי להסתפח אליו. והנה אני כאן - רבי, הורני את דרך התשובה!".

שהיה רבינו מגיע לביקור בבית חתנו הגאון הרב עובדיה יוסף זצ"ל, הייתה מרגלית בתו רצה לשכנים להביא עוד כסא, כדי שיהיה אפשר לארח את אותו. בתם עדינה מספרת: "לפני שסבא היה הולך, הוא היה מצביע מעל המקרר ואומר לי בלחש: 'שמתי פה כסף לאמא, תאמרי לה רק לאחר שאלך'. הוא לא נתן לה ביד, כי ידע שהיא תתבייש".

אם ראשונים כמלאכים- הצדיק הרב סיני יצחק הלוי אדלר זצ"ל

הצדיק הרב סיני יצחק הלוי אדלר זצ"ל- נולד בשנת ה'תרפ"ח (1928) בפראג שבצ'כוסלובקיה. הגרמנים כבשו את פראג לאחר כעשר שנים. הגרמנים ניהלו רישום מדויק של היהודים והכריחו אותם לענוד טלאי צהוב. בנוסף, נאסר עליהם לצאת לאחר החשיכה וכן היה אסור להיכנס לכל מקום ציבורי כולל מגרשי משחקים לילדים. בשנת ה'תש"ג (1943) הגרמנים ימ"ש העבירו את היהודים לגטו טרזין. לאחר מכן העבירו קבוצת אנשים שביניהם היו רבינו ואביו למחנה הריכוז אושוויץ בירקנאו. אביו ומשפחתו של רבינו הי"ד נעקדו על קדושת ה'. רבינו הצליח להשיג תפילין בדרך לא דרך. כאשר הגרמנים ידעו כי הצבא הרוסי יכנסו בעוד זמן קצר אל המחנה, הם החליטו לקחת את היהודים שנשארו אל 'צעדת המוות'. משמעות הדבר שהם הלכו בשלג במשך מספר ימים. רבים מאחינו היהודים לא שרדו את המסע המפרך. לאחר כשלושה שבועות רבינו הגיע אל מאוטהאוזן. משם עבר למחנה גונסקירכן. רבינו שתה את כוס התרעלה ואיבד את משפחתו. בניסי ניסים הצליח לעבור את השואה האיומה. רבינו הגיע ללונדון ולמד בישיבת 'עץ חיים'. בשנת ה'תש"ו (1946) עלה לארץ ולמד במשך שש שנים בישיבת חברון בירושלים. בשנת ה'תשי"ב (1952) עבר לכולל 'בית זבול' ולמד שם שלוש שנים.

בשנת ה'תשכ"ב (1962) התמנה כרב ראשי אשכנזי באשדוד, במקביל לרב הספרדי ישראל אליזרע. פעל רבות ונצורות יחד עם הרב הספרדי. הם הצליחו לגרום לכך שנמל אשדוד לא יפעל בשבת ועד היום הנמל לא פועל בשבת. בשנות ה-80, לאחר פטירת אשתו, עזב את רבנות העיר אשדוד, כדי להתמסר ללימוד תורה. עבר להתגורר במבשרת ציון, שם החל ללמד בכולל מר"ץ (מרכז צוותים). הרב העביר בכל יום שיעורים עוד לפני מניין ותיקין וגם שעה לאחר התפילה בנוסף לשיעורים רבים. כך נהג, בכל יום, במשך שנים רבות. נפטר ב-י"ט תמוז ה'תש"פ (2020). חי כ-92 שנים. ציונו בסנהדריה.

אביו: ר' ד"ר שמעון אדלר (לימד בת"ת 'מחזיקי הדת' באנטוורפן שבבלגיה. שימש בקהילות שונות, ביניהם כרבה של העיירה זברסלב וכרב בית-הכנסת 'הוכשול' והיה הרב של פראג).
אימו: מרת רייזל (בת ר' סיני שיפר ומרת אסתר פרל). **אשתו:** מרת שרה מרים (בת ר' מרדכי יהודה לייב זק"ש, רבה של שכונת 'שערי חסד' ומרת רוחמה חיה בריינה, בת ר' יעקב משה חרל"פ).
מרבותיו: הגאון ר' אליהו לופיאן, מן הרב שלום אלישיב. **מספריו:** **דבר סיני**- סדרת ספרים עם חידושים על הש"ס, חידושים ביד החזקה, על חגי ישראל ומועדיו, על התורה, ענייני שבת, הלכה ובאגדה, שו"ת בנושאים הקשורים לשואה **יהודיה •בגיא צלמות**- אוטוביוגרפיה, חייו במחנות ריכוז **•הורינו**- קורות חיי הוריו (בשיתוף עם אחיו ר' מתתיהו)

מידי שנה במוצש"ק הרב היה עורך סעודת הודיה רבת משתתפים לרגל שיחרורו ממחנות ההשמדה. למרות התנאים האיומים והקשים ששררו במחנות ההשמדה רבינו השתדל לקיים כמה שיותר מצוות ואפילו בדוחק רב. רבינו סיפר: אחד מהיהודים הצליח להבריח תפילין למחנה. בחורף היינו יוצאים לעבודה הרבה לפני עלות השחר. הייתי מניח תפילין תוך כדי עבודה (מתחת לערימת החציר בד"כ). פעם אחת אירע לי דבר שאפשר להסבירו רק כנס. נכנסתי לאחד הצריפים ששימש כבית-מלאכה. ישבו בו אסירים רבים ועסקו איש-איש במלאכתו. נעמדתי באחת הפינות. הנחתי תפילין כשפני מופנות לקיר והתפללתי. עמדתי כך, עטור תפילין וכובעי על ראשי. לאחר מספר דקות שמתי לב כי השתרר במקום שקט בלתי רגיל. הסתובבתי כדי לעמוד על פשר הדבר. לתדהמתי הרבה ראיתי שבאותו רגע ממש עברו מאחורי גבי, במרחק של מטרים ספורים, שלושה קצינים בכירים של הס"ס. ביניהם היה מפקד המחנה ומפקד אזורי הממונה על ענייני העבודה. הם הגיעו לביקורת פתע. **למרבה הפלא, אף אחד מהם לא הבחין בי ובמעשי.** אין לתאר מה היה קורה לי אילו הבחינו בי. הרי באותו הרגע עברתי מבחינתם על כמה עבירות חמורות ביותר: **הנחתי תפילין.** בנוסף לכך **חבשתי כובע לראשי.** דבר שהיה בניגוד לאחד מחוקי המחנה: "בראותך איש ס"ס- הסר מיד את כובעך". בפרט כשאתה נמצא במקום מקורה, שזה כשלעצמו דבר חמור מאוד. **גם עמידה כשהגב מופנה אליהם נחשבה עבירה חמורה.** ומעל הכל, **עברתי את כל העבירות הללו באמצע העבודה!** **דבר זה נחשב לחבלה במאמץ המלחמתי, שאין עוון חמור ממנו.** (רבינו בענווה הגדולה שלא תלה את הנס המופלא שהתרחש עימו בזכותו, אלא הוסיף ואמר): "היהודי בעל התפילין היה צדיק תמים. בוודאי בזכותו ובזכות התפילין שלו התרחש לי הנס הזה!".

רבינו סיפר על הרגע שכה יחלו לו, השחרור מידי הנאצים הארורים ימ"ש. היה זה לאחר שראו את הג'יפ הראשון של הצבא האמריקאי נכנס למחנה. רבינו היה במחנה גונסקירכן. המחנה היה במרחק קצר מהכביש הראשי המחבר בין שתי ערים באוסטריה: וולס ולמבר. רוב אנשי המחנה, שהיו מסוגלים ללכת, יצאו מהמחנה לכיוון וולס שהיתה קרובה יותר. רבינו ובחור בשם יהודה בקון החליטו ללכת בכיוון ההפוך. לימים סיפר כי חשב בתמימותו שכך יגיעו לשוויץ. **לאחר שהגרמנים עזבו את המחנה, הם התנפלו על מחסן האוכל של המחנה. כך כל אחד מהם השיג פרוסות אחדות של לחם.** הם יצאו לדרך. לאחר שהלכו כברת דרך הם נתקלו במכונית נטושה. רבינו וחברו נכנסו לתוכה כדי לסעוד את הפרוסות שהיו בידיהם. **באותו הרגע בדיוק עברה על ידם קבוצה של גויים אוקראינים שנראו כשבויי מלחמה. כשהם ראו שהם מחזיקים בידיהם לחם, הם התנפלו עליהם וחטפו את הלחם.** ככל הנראה גם הם היו רעבים. כמובן שרבינו וחברו לא יכלו לעשות מאומה מול אותה קבוצת גויים. **לאחר מכן התברר לרבינו שלחם זה שהיה מיועד לחלוקה במחנה, הורעל ע"י הגרמנים ימ"ש. הרשעים הארורים רצו לתת אותו לאסירים במחנה כדי להרוג אותם.** אולם הם לא הספיקו להפיק את זממם. **קבוצת הגויים שחטפה את הלחם ואכלה אותו, מתה ממנו.** למעשה הם זכו לראות במו עיניהם כיצד בורא עולם שומר עליהם מכל רע. גם כאשר רואים דבר שנראה באותו הרגע אכזרי, בסוף מתגלה כמעשה חסד של בורא עולם. ה' יתברך רצה להגן עליהם שלא ימותו ע"י אכילת הרעל, ולכן זימן את אותה קבוצת גויים שחטפה מידיהם את הלחם המורעל, וכך הצילה את חייהם! (הסיפורים מעובדים מתוך ספרו 'בגיא צלמות') קרדיט תמונה: Kenyh Cevarom, רישיון CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

הגאון הרב אברהם חיים נאה זצ"ל - נולד בחודש אייר ה'תר"ן (1890) בחברון. בגיל אחת-עשרה נכנס ללמוד בישיבת 'מגן אבות' בחברון שבראשותו של אביו. שנה לאחר מכן נבחן בעל-פה על מסכתות יבמות, חולין ונידה עם פירושי התוספות. הוכתר ע"י גדולי העיר כ'**העילוי של חברון**'. כשהיה בן 13 נשא פלפול הלכתי שחיבר בעצמו. ה'שדי חמד' הרבה להקשות באמצע הדרשה ורבינו ענה מיד תשובות חריפות כאשר הנוכחים התפעלו מתשובותיו. בשנת ה'תרס"ה (1904) עברה המשפחה לגור בירושלים ורבינו למד בישיבת 'אוהל משה'. בהמשך עבר ללמוד בישיבת 'תורת חיים'. כשהיה כבן שש-עשרה היו שגורים אצלו שו"ע או"ח ויו"ד. עמל בתורה מתוך הדחק. הרוויח מעט ממכירת הספרים שחיבר. היו תקופות שהעוני היה מנת חלקו ולא היה בביתו לחם לאכול. בשנת ה'תרע"א (1911), כשהיה בן 21, עזב את הארץ כדי לאסוף כספים לטובת עניי הארץ. הוא הגיע אל בוכארה הרחוקה, שם לימד אותם תורה. לאחר שנתיים שב לארץ. באותו הזמן פרצה מלחמת העולם הראשונה ובגלל שהיה אזרח רוסי הוא גורש למצרים והגיע לאלכסנדריה.

שם הקים את ישיבת 'ארץ ישראל' בה למדו כ-200 בחורים ואברכים מהגולים למצרים. רבינו דאג לקיומם ופרנסתם יחד עם רעייתו שבישלה ודאגה לצרכיהם במסירות. בתום המלחמה חזר לירושלים והתמנה לסופר בבית הדין של העדה החרדית בירושלים. בהמשך שימש גם כחבר בבית הדין של העדה החרדית. שימש כרב של שכונת הבוכרים בירושלים והיה אהוב ונערץ על תושביה. מראשי כולל חב"ד וממקימי ישיבת 'תורת אמת' של חסידות חב"ד. היה תלמיד קרוב של שלושת האדמו"רים האחרונים של חב"ד. כונן את ועד הרבנים של 'אגודת ישראל' בירושלים. חיי צער וייסורים היו מנת חלקו. מה שהקנה לו את פרסומו הגדול הוא שיטתו ההלכתית בעניין מידות ושיעורי תורה שהוכיח אותם עם ראיות מדברי הראשונים והאחרונים. נפטר ב-כ' תמוז ה'תשי"ד (1954) לאחר התקף לב. חי כ-64 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. בהלווייתו הגאון ר' יצחק זאב סולובייצ'יק מבריסק הספיד את רבינו ואמר: **"היום נפטר אדם שהעולם היה עומד בזכותו"**. על שמו נקראו רחובות בביתר עילית ובירושלים.

סבא (מצד האב): ר' משה צבי (אב"ד קאליסק). **סבא (מצד האם):** ר' דובער אשכנזי. **אביו:** ר' מנחם מנדל (מראשי חסידי חב"ד בארץ ישראל). **אימו:** מרת מוסא. **אשתו:** מרת דבורה (בת ר' שאול יצחק פניגשטיין). **מרבותיו:** הגאונים - אביו, ר' מנחם מנדל, ר' שלמה יהודה לייבאליעזרוב-דודו (גאב"ד חברון), ר' יעקב אורנשטיין, ר' יצחק ירוחם דיסקין, סבו (אבי אמו) ר' דובער אשכנזי קאליסקר, ר' חזקיהו מדיני (ה'שדי חמד), ר' יצחק וינוגרד. **ילדיו:** תשעה בנים ובנות. ביניהם: בנו שניאור זלמן דובער הי"ד (נרצח בגיל 8), ר' ברוך (מח"ס 'גמרא שלימה'), ר' משה צבי. **מחתניו:** ר' חגי איזירר (חבר בית הדין הרבני הגדול). **מספריו:** **שיעורי תורה**, **שיעורי ציון**, **שיעור מקווה**, **קונטרס השיעורים**, **קצות השולחן-קיצור לשולחן ערוך מפסקי ר' שניאור זלמן מלאדי** ור' מנחם מנדל שניאורסון **פסקי הסידור**, **קונטרס השולחן**, **קונטרס החליבה**, **ידברי צדק**, **שנות חיים**.

בשנת ה'תרס"ה הרידב"ז שגר בצפת ביקר בירושלים. חכמי ירושלים הלכו לקבל את פניו. גם אביו של רבינו, הגאון הרב מנחם מנדל, הלך ולקח איתו את בנו. רבינו היה אז כבן חמש עשרה בלבד. אביו הציגו בפני הרידב"ז, כשהוא מספר על בנו שיועד בעל-פה את המסכתות יבמות, חולין ונידה עם פירוש רש"י ותוספות. הוא ביקש מהרידב"ז לתהות על קנקנו.

הגאון החל לבחון את הנער הצעיר ונדהם מבקיאותו של הנער. הוא גילה בחור צעיר שיועד בעל-פה שלוש מסכות עם רש"י ותוספות על בורין. הוא פנה אל אביו ואמר לו: "מחר בעז"ה חכמי ירושלים עומדים לערוך עבורי קבלת פנים. באותו מעמד אי"ה אומר בפניהם פלפול תורני. אבקש ממך שמחר תגיע עם בנך".

למחרת גדולי ירושלים הופיעו במקום שבו התאחסן הרידב"ז. כשהופיע רבי מנחם מנדל עם בנו, הרידב"ז ביקש להביא כיסא לבחור הצעיר. הנוכחים תמחו מדוע הצדיק מכבד בחור צעיר? הרידב"ז התחיל להשמיע פלפול תורני עמוק שנמשך כשעתיים רצופות. בסיומו פנה אל הנוכחים ושאל: "האם יש למישהו השגה על דבריי? אני מבקש, אל תהססו, תשמיעו את דבריכם".

שתיקה רועמת. אין פוצה פה ומצפץ. הוא הביט בפני הנוכחים והבחין כי לבחור הצעיר חיים - יש מה לומר, אבל כפי הנראה הוא חושש להשמיע את דבריו בפניהם של גדולי ירושלים. הרידב"ז פנה אליו ואמר: "חיים, אני מרגיש כי אתה חפץ לומר משהו. אנא השמע את דבריך". להפתעת הכל הבחור אמר: "יש לי השגה. אולם אני צריך להתרכז לפני שאשמיע אותה, אבל כאן קשה לי להתרכז".

הרידב"ז הורה לו להיכנס לחדר שבו התאחסן. לאחר זמן קצר הנער יצא מהחדר והשמיע קושיא חזקה כשהוא מסתמך על דברי התוספות ביבמות. הקושיא ערערה את כל יסוד הפלפול שעליו הצדיק הסתמך בדרשתו. הרידב"ז היה נרעש ונרגש וכן כל הגאונים שסבבו את הרידב"ז. הרידב"ז פנה אליו ואמר לו:

"כרגע אין לי תשובה על קושייתך. עלי לחשוב על כך. תגיע לכאן מחר ואני בעז"ה אנסה למצוא תשובה". לאחר מכן הרידב"ז פנה לנוכחים ואמר: "נו?", כאומר, האם עכשיו אתם מבינים מדוע כיבדתי את הבחור הצעיר בנוכחותנו וביקשתי להביא כיסא עבורו?!

האדמו"ר אברהם מתתיהו פרידמאן זצ"ל הידוע כמחולל הפלאות משטפנשט: נולד ביום הראשון של חנוכה, כ"ה כסליו ה'תר"ז (1847). סבו (האדמו"ר ר' ישראל מרוז'ין) בחר את שמו: אברהם ע"ש ר' אברהם המלאך (ר' אברהם פרידמן) ומתתיהו שיהיה בעל כח כמו מתתיהו כהן גדול החשמונאי להמשיך ישועות ורפואות לעם ישראל. בהיותו כבן 21 (י"ד כסליו ה'תרכ"ט [1868]) התייתם מאביו. בתחילה סירב לקבל בתחילה את עול ההנהגה בגיל כה צעיר אולם לבסוף הסכים לכהן במקום אביו. ידוע כמחולל פלאות וסיפורי מופתים רבים סופרו אודותיו. **ענוותן, ידוע כבעל רוח הקודש וצופה למרחקים. רבים נושעו מברכותיו. גאון בנגלה ובנסתר.** החזיר את ספריו למקום כדי שלא ידעו כי עוסק בקבלה.

התפרסם בנדיבותו לצדקה, ולא אחת הלכו כל כספי הפדיונות לאלמנות ויתומים. דאג בקביעות יומיומית לכל צרכיהם ומחסורם של כמאה מחסידיו אשר כונו ה'יושבים' היות וישבו בקביעות בביהמ"ד שבחצרו ועסקו בתורה. למרות צומותיו וסיגופיו מעולם לא נזקק לרופא. נפטר בחצות ליל שבת, כ"א תמוז תרצ"ג (1933). בהלווייתו השתתפו רבבות. חי כ-86 שנים. ציונו הועתק ב-ה' חשוון תשכ"ט (1969) מרומניה לבית-החיים "**נחלת יצחק**" בגבול ת"א וגבעתיים. **כאשר פתחו את הארון נדהמו לראות את גופו שלם. גם כיום רבים ראו מופתים ונושעו בציונו של הרב.**

סבותיו: האדמו"ר ישראל מרוז'ין (מצד אביו), ר' אליעזר קושאנסקי (מצד אמו). **סבתא:** מרת שרה (מצד אביו). **אביו:** האדמו"ר מנחם נחום (הראשון לבית שטפנשט). **אמו:** מרת פרה. **נשותיו:** בת ר' יצחק רייך (זיווג ראשון- מגזר ראפשיץ), מרת שרה ציפרה (זיווג שני- בתו של ר' יוסף מונזון, בת דודו). **מתלמידיו:** אדמו"ר רבי חיים זאנוויל אברומוביץ מרימיניץ, אדמו"ר רבי אליעזר זוסיא מסקולען, ר' משה ווייס (המכונה ר' משה בטלן). לרב לא היו צאצאים.

שלוש שנים חלפו ועדיין לא פרע ר' משה את הנדוניה. המחנותים כבר מדברים בגלוי על ביטול השידוך, והוא ואשתו אובדי עצות. **בצר להם החליטו לנסוע לרבינו, לבקש שיתפלל בעדם ויברכם.** הם יצאו לדרך הרחוקה, מגלץ שבדרום מולדובה ועד שטפנשט שבצפון. עם כניסתם לצדיק החלו לגולל את מצוקתם. "אם יתבטל השידוך, מה יהיה על בתנו?! עלולה היא להישאר רווקה זקנה, חלילה?!", אמרו ההורים המיוסרים. בעיניים טובות הביט בהם הצדיק, פנה לר' משה ושאל: "מה עיסוקך?". השיב ר' משה כי בחורף הוא סוחר בנוצות אווז ובקיץ מכין גלידות.

הצד השווה בשני העיסוקים הוא הפרנסה הדלה. הוסיף הצדיק להתעניין: "מניין אתה משיג קרן להקפיא את הגלידה?". הוא השיב כי הוא קונה את הקרח מסוכן, וזה קונה את הקרח מבית-חרושת. והצדיק שאל: "וכיצד יש לבית-החרושת קרח בקיץ?". "בחורף יוצאים להרים וחוצבים גושי קרח גדולים. אח"כ מנסרים אותם ללבנים, וטומנים אותם בבורות מיוחדים בקרקע, שם הם נשמרים קפואים לאורך זמן. בקיץ מוציאים אותם ומשווקים לסוחרים".

"סעו לביתכם והקימו בית-חרושת לקרח. ה' יהיה בעזרכם ותהיה לכם פרנסה בשפע." למשמע הדברים נעתקו המילים מפי הבעל והאישה אמרה: "**רבי קדוש! אפילו את דמי הנסיעה לכאן נאלצנו ללוות. מניין ניקח את הסכומים העצומים כדי לפתוח בית-חרושת?!**". כשסיימה קם ממקומו, הביט בהם ואמר: "הלוא אמרתי לכם, שובו לביתכם והקימו בית-חרושת לקרח. **אל תשנו מדברי אף לא כחוט השערה!**". דבריו התקיימו הבהירו כי הצדיק איתן בדעתו ובני-הזוג קיבלו זאת באמונה שלמה. **נותרה רק השאלה – כיצד עושים זאת.**

חלפו הימים. ערב אחד נשמעו נקישות בדלת. ר' משה פנה לחלון לראות מי הגיע. **בחוץ עמדה קבוצת גברתנים וגרזנים בדיהם.** הוא לא העז לגשת אל הפתח. בקבוצה היה גוי אחד ממכריו, אשר ניגש אל החלון, הציג את עצמו בידדות והבהיר לו כי רצונם להציע לו הצעה עסקית. "**אנחנו עובדים בבית-חרושת לקרח בעיר הסמוכה. הבעליו הוא אדם קשה ואכזרי, רודה בנו ללא רחם. באחרונה אף הפסיק לשלם את משכורתנו. החלטנו שאיננו מוכנים עוד לעבוד אצלו. שמענו שאתה עוסק במכירת מוצרים קפואים, והחלטנו להציע לך להקים בחצר ביתך בית-חרושת לקרח. אנחנו נביא את הידע והציוד הדרוש, ונהיה הפועלים שלך. היהודים ידועים כמעבידים נוחים וישרים."** כמעט ודחה את ההצעה אולם לרגע נזכר בדברי רבינו: "הקימו בית-חרושת לקרח". ר' משה פנה לאורחיו ואמר: "**מצבי הכלכלי ירוד עכשיו, ולעת-עתה לא אוכל לשלם לכם מאומה. רק בבוא הקיץ, אם וכאשר יצליח ה' דרכי והסחורה תימכר כראוי, אוכל להחזיר לכם את משכורתכם על החודשים שחלפו. האם תסכימו לעסקה כזאת?!**"

הפועלים נראו מאוכזבים. לפתע נענה אחד מהם וקרא: "הרי איו לנו לאן לחזור. המעביד הפסיק לשלם משכורתנו. **מוטב שנקים כאן בית-חרושת, ולשנה הבאה נהיה מסודרים."** הם הסכימו והקימו את

בית-החרושת. בקיץ נהרו אליו סוחרים רבים. היה זה פלא כיצד נפוצה כל-כך השמועה על בית-החרושת החדש, ומדוע מעדיפים סוחרים ממרחקים דווקא אותו. עד מהרה שילם ר' משה את חובותיו לפועלים, והוסיף לצבור רווחים נאים. בית החרושת 'גריסור' נהפך לאחד המפורסמים ברומניה. והחתונה? – עוד באותו קיץ התקיימו הנישואין, לשמחתם הרבה של שני הצדדים, כאשר ר' משה בקושי התפנה לה מרוב הביקוש במכירת הקרח.

פעם אחת ר' מנדל שוחט בעודו מתפלל חש באותיות המרצדות מול עיניו. בהתחלה חשב שהוא עייף או רעב ולכן אינו מצליח להתרכז בתפילה. לאחר תפילת העמידה, כשפתח את עיניו- נבהל. **האנשים שהתפללו לידו בביה"כ הפכו לדמויות מטושטשות ואפילו בין כיסא לשולחן כבר אינו מזהה.** כאשר יצא מביה"כ, אור השמש סינור אותו והוא חש כאב חד. הוא הבחין בילד שעבר לידו וביקש ממנו שייקח אותו לביתו. אשתו נבהלה מאוד, היא ביקשה מבתה, רחל שתרוץ לרופא ותקרא לו. כשהגיעה לרופא, היא התקשתה לספר את פרטי הבעיה, אולם הבהילות שבקולה שכנע אותו לבוא עימה באופן מידי. הרופא בדק את ר' מנדל באמצעות פנס, לאחר מכן אמר: "יש לך מחלת עיניים. צריך לנתח את שתי העיניים". "זה לא מסוכן?" שאלה האשה. **"מסוכן מאוד. אבל אם לא מנתחים הוא יישאר עיוור, וגם אם כן מנתחים- יש סיכוי שהראיה תשוב, אך יש גם סיכון של איבוד ראיה לחלוטין"**.

יוסף, בעלה של רחל חיכה שהרופא יצא מהחדר, ואז אמר: "אני חושב שכדאי שאבא ייסע ליאס, שם יש רופאים מומחים גדולים ובעלי ניסיון, נשמע מה הם אומרים". רחל, נסעה עם אביה ליאס. כשהגיעו לאכסניה, הופתעו לראות כי היא מלאה עד אפס מקום. "מדוע יש כל כך הרבה אורחים?", שאל השוחט. "הצדיק משטפנשט בא תמיד בחודש כסליו ליאס". "כך? אני חייב להיכנס לרב". בהתחלה ניסתה בתו להניאו בטענה כי התור ארוך מאוד, והוא יאלץ להמתין זמן רב. אבל אביה לא הסכים ואמר: "לא שווה לחכות כמה שעות כדי לזכות בברכה מהרבי פועל הישועות? ואם יאמר שאין צורך בניתוח? ואם הוא יברך שהניתוח יצליח?". לעת ערב הלכו אל הרבי. כאשר נכנסו לרב, ענה להם: **"גשו לדוקטור סאבגוי, אולי הוא יחליט שאין צורך בניתוח"**.

בבוקר, מיהרו, לבית דר' סאבגוי. לאכזבתם הגדולה, בנו של הד"ר אמר: **"הרופא עזב את לפני כשעה. הוא נסע לבוקרשט"**. "זהו אבא", אמרה רחל, "הרופא איננו. נלך לבית-החולים, יש שם רופאים מעולים". "מה פתאום!", סירב אביה, "אני חוזר לרבי, ואשאל אותו מה לעשות". בלית-ברירה הזמינה מרכבה שוב לרבי. השוחט נכנס שוב ואמר: "הרופא נסע". הרבי ביטל את הדבר במחי יד, **"הוא נשאר כאן. גשו אליו שוב!"**. הם שכרו עגלה ושבּו לבית הרופא. רחל התביישה לעלות שוב, אבל ר' מנדל עלה במדרגות ונקש בדלת. הדלת נפתחה, **על ידי הרופא בכבודו ובעצמו**. בנו של הרופא התפלא: "הייתם כאן לפני זמן קצר?". "כן", ענתה רחל. "כיצד ידעתם לחזור שוב?". ר' מנדל ענה בתמימות: **"הרבי משטפנשט אמר שהדר' לא נסע אלא נשאר כאן"**. הרופא פשפש בכיסיו והוציא כרטיס רכבת. "ראו", אמר, **"הייתי בדרכי לבוקרשט. אלא, שאיחרתי את הרכבת בדקה אחת. הרבי שלכם ידע על כך עוד לפני!"**. הרופא בדק את ר' מנדל ונתן לו שיקוי מרפא, שעזר לו לצאת ממחלת העיניים שפקדה אותו, כך נמנע ברגע האחרון הניתוח המיותר, בזכות ברכת הצדיק.

פעם אחת שהרב הגיע ל רדוביץ. שם התארח בבית משפ' בוימן. אנשים רבים הגיעו לבקש ברכה. קרוב לחצות ביקשה האם מילדיה, בנימין ומשה שילכו לישון כדי שיהיה להם כח גם מחר לארח את האנשים הרבים. הילדים הסתקרו מה עושה כעת הרבי. הם הביטו מבעד לחור הדלת. הרבי פתח פתקה אחר פתקה. אחר הניחה לימינו. רק שלוש פתקאות הונחו לשמאלו. בסיום, קם הצדיק ויצא מהחדר. הילדים הסקרנים נכנסו לחדר. משה פתח את הפתקים וקרא את השמות. בפתק אחד היה כתוב שמו של אחיהם יוסף. בשתי הפתקאות האחרות- שני תושבים אחרים. לאחר שנים הבינו את פשר הדבר. לאחר שמלחמת העולם השנייה פרצה. **התושבים היהודים של רדוביץ שהביאו פתקה אל הרבי- כולם ניצלו. מלבד שלושה: יוסף אחיהם ושני התושבים האחרים שהפתקאות הונחו בשמאל**.

המקובל הרב יצחק גבֵּרָא זצ"ל – נולד בשנת ה'תרכ"ה (1865) בכפר סָוֵד שבתימן. מדובר על משפחת רבנים ידועה בה מסורת ההנהגה והרבנות וראשות בתי הדין בקהילה עברה במשפחה דורות רבים ברצף ורבינו היה הדור ה-17. בנעוריו למד תורה אצל אביו וסבו שהיו גדולים בתורת הנגלה והנסתר. בגיל צעיר התייתם מאביו ולאחר מכן מאחיו ועול ההנהגה הועברה לרבינו שהרביץ תורה לרבים, שימש כמוהל והכניס רבים בבריתו של אברהם אבינו.

בקיאותו נודעה לכל, שישה סדרי משנה ומשנה תורה להרמב"ם היו שגורים על לשונו. היה מסיים את ספר התהילים בכל שבוע כ"ו פעמים מלבד סדר לימודו, נודע במידותיו הנשגבות ובענוותנותו הבולטת, ומלבד עזרתו לעניים היה אוהב וגומל חסדים טובים בגופו. בקיא בלחשים שונים ובענייני קבלה מעשית אשר קיבל במסורת מחכמי תימן הקדמונים. כאשר הגיע אליו חולה היה אומר לו מיד ממה הוא סובל.

כיהן כרב העיר סָוֵד. בשנת ה'תש"ט (1949) עלה לארץ ולאחר מסע נדודים התיישב עם בני קהילתו בכפר הערבי הנטוש עג'ור שבאותם הימים השטח היה שומם ומרוחק מיישובים שכנים. דרשותיו נודעו בשערים. פיזר לעניים בסתר. התפרסם כבעל סגולות מרפא. ה'בבא סאלי' היה אוכל משחיטתו של רבינו וביניהם היה קשר הדוק. **בעל רוח-הקודש. ידע את זמן פטירתו. גאון בנגלה ובנסתר.**

נפטר ב-כ"א תמוז ה'תש"י (1950). חי כ-85 שנים. ציונו בחצר ביתו שבעג'ור (ע"פ הוראת רבינו). גם היום מאז גילוי הציון, רבים פוקדים את הקבר וזוכים לראות ישועות מופלאות בפרט בענייני זיווגים. מעוכבי שידוך רבים שחלקם כבר הגיעו לכדי ייאוש עקב מצבם, זכו לישועה פלאית לאחר תפילה בציון הקדוש.

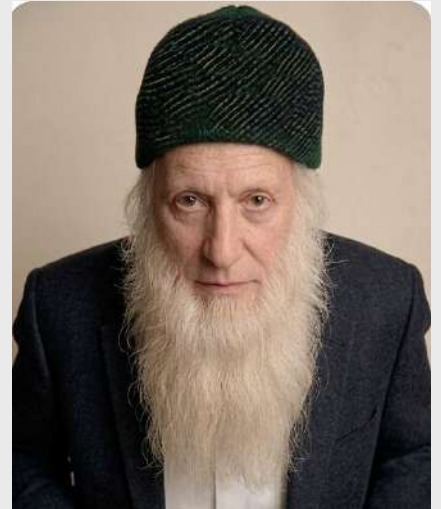
אביו: ר' יצחק (בעדת התימנים נהגו לקרוא לבן על שם אביו עוד בחי' האב). **מרבתינו:** אביו, ר' יצחק, סבו. **אחינו:** ר' אברהם (כונה 'ראש המדברים'). **ילדינו:** ר' דוד (רבה של יבנה), ר' יחיא ובן נוסף.

רבינו היה בעל רוח-הקודש ובעיניו היה חוזה למרחוק את אשר קורה ויקרה ואף היה אומר זאת למי שהיה צריך. לילה אחד, לאחר שעסק בלימוד התורה וערך תיקון חצות, העיר את בנו ר' דוד ואמר לו: "עלינו ללכת למקום פלוני". שאלו בנו: "על מה ולמה כל הבהלה הזאת?" השיבו הרב: "כעת עלינו ללכת". לאחר הליכה ממושכת הגיעו לאחד הכפרים. במרכז הכפר הייתה קבוצת יהודים המתגודדים סביב פר גדול ומנסים להרביצו ולשחטו. כשראו את הרב ובנו, קראו להם לבוא לעזרתם. אמר להם הרב: "פנו הצידה ועיזבו את הפר". לפתע קרב הפר לצדיק. הרב ליטפו ומיד הוא נרגע ורפץ על הארץ. **שחט הרב את הפר ולאחר מכן חזרו הרב ובנו לביתם.**

בשנת ה'תש"ט עלו יהודי קהילת סווד לארץ ישראל, ובראשם רבינו. שיירת העולים יצאה לדרך כשהרב רוכב על גמל ולצידו מונחים ספרי קודש. בדרכם הגיעו להר גבוה ותלול הנקרא 'עקבה'. כשהגיעו לראש ההר, מעד הגמל ונפל עם הרב לתהום. אנשי השיירה עצרו את נשימתם, וסברו כי לא יזכו לראות שוב את רבם. והנה כשירדו לתחתית ההר לראות מה עלה בגורלו של הרב, לא האמינו למראה עיניהם. **הם מצאו את הרב יושב על הארץ, בידו ספר והוא הוגה בתורה, כשהוא בריא ושלם. ולהבדיל הגמל נעשה אברים אברים.** (לבניכם ספרו עמ' קז)

היה זה ב-כ"א לחודש תמוז ה'תש"י, אז ציווה רבינו את קרוביו בצוואתו: "רצוני להיקבר כאן בגבעה מול ביתי", וכדברו הצביע אל תחת עץ החרוב הגדול ואמר: "עוד תעזבו כאן והוא יהיה הסימן שלכם", כסימן שיקימו את דבריו ולא יהרהרו אחרים, הודיע כי **ייקבר בערב שבת בן השמשות ובזמן קבורתו ירד גשם - למרות שזהו חודש תמוז.** עוד הוסיף לזרזם לגמור הקבורה לפני שבת. **באותו מעמד הכין רבינו את רעייתו כי תשעים יום לאחר הסתלקותו תתבקש גם היא לישיבה של מעלה. ואכן כאשר אמר- כך היה.**

מצבת הצדיק היתה מוסתרת שנים ותושבי המושב, עולים מכורדיסטן, לא ידעו על הצדיק הטמון ומגן עליהם. חלקת הקבר היתה מאחורי בתים וללא מצבה, שורת אבנים הקיפו סביב את הציון ועליו גדלו עשבים שהסתירו את קיומו. על אותה תקופה סיפרו פועלים שהתבקשו לחרוש את האדמה באותה חלקה בה היה הציון הקדוש, והנה כאשר התקרב הטרקטור לקבר הצדיק, **שמע הנהג קול הקורא בשמו.** הוא פנה לראות מי הוא זה- אך לא ראה איש. הלה נחרד ולא הסכים לעבוד. מחליפו בעבודה החליט להתעלם ולהמשיך כאילו לא אירע דבר, והנה שוב מופיע הקול הקורא לו בשמו, אף הוא נעצר וחפיש ולא מצא איש והמשיך בחפירה, אז קרא אליו הקול ואמר: **"אלו הם ארבע אמות שלי. אל תתקרב!"** באותו הרגע התהפך הטרקטור והחל עולה בלהבות, אך הנהג הספיק לקפוץ ולהימלט כל עוד רוחו בו, ויהי הדבר לפלא.

אם ראשונים כמלאכים - המקבל הרב רפאל משה אלבז זצ"ל

המקובל הרב רפאל משה אלבז זצ"ל - נולד בשנת התקפ"ג (1823) בעיר צפרו שבמרוקו. משפחתו מצאצאי יהושע בן-נון. בן למשפחת רבנים ומלומדים חשובה ממגורשי ספרד. עוד בצעירותו ניכר שנועד לגדולות, אביו השתדל להשגיח עליו שינצל את כל זמנו ללימודים. בסביבתו ובמשפחתו היו רבנים גדולים ענקי הרוח וקדושי עליון, ועיר מולדתו היתה סמוכה לערים הגדולות פאס ומקנאס אשר מהם יצאה תורה לישראל, כל זאת עזרו לרבינו לעלות ולהתעלות. כשהיה כבן עשרים התייתם מאביו ונכנס ללמוד בבית המדרש של דודו, הרב עמרם אלבז ושקד על לימוד התורה.

בשנת ה'תרי"א (1851) הוסמך ע"י הרבנים עמור אביטבול ועמרם אלבז לדון ולהורות. בהמשך מונה לרב ודיין של העיר צפרו. רבינו היה ממונה על נכסי ההקדש ומפקח עליהם והוא בעצמו היה בעל צדקות ולב רחמן. הירבה לבקר חולים, הכניס אורחים לביתו, וגייש בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו. מילא תפקידים רבים: מורה, רב העיר, אב בית דין, מוהל, משורר. למרות כל זאת היה ענוותן מופלא וצנוע. גאון בנגלה ובנסתר. אביר הרועים. סיני ועוקר הרים. מחבר ספרים רבים. בעל מתק שפתיים. דרשותיו משכו אחריו רבים. רבינו לא זכה לילדים והוא גידל יתומה בביתו ודאג להשיא אותה ולממן אותה ואף בסוף ימיו הוריש לה את נכסיו. על שמו בית כנסת 'הרמ"א' בלוד, ורחוב 'הרב אלבז' בשכונת עמישב בפתח תקוה. נפטר ביום שישי, כ"ב תמוז ה'תרנ"ו (1896). חי כ-73 שנים.

סבו (מצד האב): ר' יהודה (מח"ס 'ישובת יהודה' וכן שימש כרב העיר). **אביו:** ר' שמואל (ממריצי התורה ומשורר). **נשותיו:** מרת חוה (זיווג ראשון- בת ר' אברהם מאמן), מרת מזל-טוב (זיווג רביעי). **מרבתי:** הגאונים אביו, ר' שמואל. דודו, ר' עמרם אלבז, ר' עמור אביטבול. **מתלמידיו:** הגאונים ר' שלום אזולאי, ר' אברהם בן שטרית, בן דודו ר' אבא אלבז. **מספריו:** **כיסא המלכים**- סקירת הממלכות שהתקיימו. **עדן מקדם**- מונחים ביהדות. **מיני מתיקה**- ביאורים וחיידושים.

עטרת פז- חכמת הנסתר. **ארבעה שומרים**- דיני מוסר על תיקון פגם הבריות, שבת, תפילין ותיקון המידות. **שיר חדש**- שירים. **הלכה למשה**- שו"ת על ארבעת חלקי שו"ע. **ציון במשפט**- דיני חושן משפט. **ספר כריתות**- דיני גירושין. **חצר משכן**. **תורבץ החצר**- מראה מקומות לשו"ת בחושן משפט. **פותר מים**- פירוש על 'מים עמוקים' של ר' יהודה ברדוגו. **זבחי צדק**- הלכות שחיטה. **חולת אהבה**- מליצות. **דרש משה**- דרושים. **פרשת הכסף**- מוסר ומשלים. **כוח מעשי**- חוכמת העיבור. **באר שבע**- על שבע חוכמות. **שקל החודש**, **חוכמת ההיגיון**, **המספר והתשבורת**, **התכונה והטבע**, **חוכמת הניגון**, **חוכמת האלוקות**. **קול בוכים**- קינות. פיוטים ושירים רבים בנושאי גלות וגאולה, על מעלת הארץ, שבח התורה, קבלה, מוסר ותוכחה.

יפר הגה"ק ר' שלמה אבן דנאן זיע"א ששמע מפי רבינו: פעם אחת הלך רבינו בחודשי הקיץ לאחת משכונות הגויים בחברת יהודי וגוי. כשהלכו בדרך, הגוי דיבר עם היהודי ואמר לו, **שהוא רואה מרחוק נחש גדול צפעוני (הנקרא בערבי אסאד)** בין האילנות, ונראה כמו אילן מרוב עוביו. הציפורים עמדו על ראשו כי נדמה להם כאילן, והנחש בלע אותם. הגוי אמר ליהודי: "הנחש מביט לכיוון השני ועדיין לא ראה אותנו, ואם יראה אותנו- נהיה בסכנה גדולה". הגוי שהיה בידו רובה אמר ליהודי, שהוא רוצה לירות ולפגוע בראש הנחש. אם יצליח לפגוע בו בראש הנחש, אז הוא ימות והם ימלטו מידו, ואם חלילה יחטיא ולא ימות הנחש, יבוא הנחש אליהם במהירות ובכעס רב והם יהיו בסכנה גדולה. ולא ידע הגוי מה לעשות. רבינו אמר לגוי להמתין עד שיתפלל. הצדיק התפלל בכוונה גדולה ועשה תשובה ואז הירשה לגוי לירות בנחש. הגוי ירה ברובה ופגע בראש הנחש שמת מיד. הגוי התקרב לנחש, הפשיט את עורו וקרע את בטנו ומצאו בו ציפורים שעדיין היו חיות. הגוי אמר לרבינו: "הנחש הזה פוחדים ממנו כל הפלשתים הגרים במדבר הזה, וכעת מסר אותו הקדוש ברוך שאצליח לפגוע בו ולהורגו רק בזכות תפילתך". כמובן מסיפור זה נעשה קידוש השם גדול. (מעובד מתוך 'מלכי רבנן')

פעם אחת בעת עצירת גשמים, פנו המוסלמים אל רבינו שירבה בתפילה ובתחנונים לפני בורא עולם שיפתח את אוצרו הטוב וימטיר גשמים. באותם הימים עצירת גשמים היתה משמעותה מוות כפשוטו, שכן אי אפשר לגדל שום דבר ללא מים והבעיה הגדולה יותר היא שאין מה לשתות. ואם המצב ימשיך, לא מן הנמנע שבזמן הקרוב הבצורת תיתן את אותותיה ורבים יחלו וימותו. רבינו שמע את הדברים וערך תפילה גדולה ב'בית החיים' (בית העלמין, כדי לעורר את רחמי הנפטרים שיבקשו על החיים) וביקש לכנס שמה את היהודים. בדרשה ארוכה עורר את לב הקהל לאביהם שבשמיים וביקש שכל אחד יעשה חשבון נפש ויתקן את מעשיו. דבריו חדרו ללב האנשים ותפילתם מהרה התקבלה ברצון, וכשהיו בדרך חזרה אל המלאח, נפתחו ארובות השמיים והתחילו לרדת גשמי ברכה. באותם רגעים נעשה קידוש ה' גדול. כל המוסלמים יצאו לקראת רבינו בתופים ובמחולות, ושר העיר גזר על כל החקלאים המוסלמים לתת לרבינו באותה שנה חלק מתבואות השדה, מכיוון שרבינו היה מקובל עליהם כמלאך ה'.

על אף העובדה שרבינו היה נשוי לארבע נשים, לא זכה לזרע קודש בר קיימא. רבינו זכה להיפגש עם המקובל האלוקי ר' יעקב אביחצירא בצפרו ופנה אליו וביקש שיעתיר בעדו תפילה כדי שיזכה לילדים. **אולם המקובל האלוקי ר' יעקב אביחצירא השיב לו כי בשמיים הכריזו, שספריו הם בניו. הם יעשו לו שם טוב מבנים ובנות. על כן אין לו להצטער ולהתאמץ בדבר.**

הרב שלמה הלוי סג"ל מקארלין זצ"ל הי"ד - נולד בעיירה טולצ'ין בשנת ה'ת"ק (1739). עוד בצעירותו נגלה כבעל ראש חריף ומידות מופלאות ויקרות, ועד מהרה התמנה לראש ישיבה. בעיר קארלין ביקש גביר לחפש בחור עליו לבתו. כאשר רבינו הגיע לקארלין, התגלתה למדנותו, בעת שדרש את דרשתו הראשונה בביה"כ, ומאז נקרא בפי כל בשם 'רבי שלמה חריף'. לאחר שהפך לחסיד, עסק במסירות נפש בעבודת השי"ת והסתפק בלחם צר ומים לחץ, או היה שרוי בתענית, וכל עמלו היה בתורה.

לאחר פטירתם של ר' אהרון מקארלין והמגיד ממזריטש ביקש לקבל את ר' מיכל מזלאטשוב כרבי. אולם, הלה גזר עליו להנהיג עדה וסירב לקבלו כתלמידו. לא השיב פני איש ריקם, והתפרסם כאיש קדוש, **פועל ישועות ובעל מופת. בעל רוח-הקודש. אליהו הנביא היה נגלה אליו תדיר.** נקרא בפי החסידים **'הבעל שם טוב הקטן'**. הרה"ק ה'צמח צדק' מליובאוויטש כתב על רבינו ש"הרעיש את העולם במופתיו". בעל יראת שמים עצומה. תפילתו הייתה במסירות נפש עד כלות הכוחות.

גם במידת הצדקה לא ידע גבולות. לעצמו לא הניח מאומה, **אף בזמנים, שביתו היה ריק מכל, פיזר לצדקה כל כסף, שהגיע לידיו.** אנשי לודמיר ביקשו שיגיע אליהם אך הוא סירב. פעם באו אליו ב-ל"ג בעומר וחזרו על בקשתם, הפעם שאל כיצד הוא מנהגם בל"ג בעומר, ענו לו, שהילדים הולכים לשדה ויורים חיצים, נענה הצדיק ואמר: "אם מורים אצלכם בחיצים, הנני רוצה לבוא אליכם", ולא הבינו את דבריו התמוהים. בחודש תמוז ה'תקנ"ב, כשניטשה מלחמה בין רוסיה לפולין, התבטא על עצמו, שהוא מקבל עליו להיות כפרת כלל ישראל. ב-י"ז בתמוז ה'תקנ"ב (1792), שחל בשבת פרשת בלק, נכבשה העיר ע"י הקוזקים, (בליל שב"ק קודם הסתלקותו בטרם קידשו על היין, יצא רבנו לחצרו, שם בסמוך עמדה אורוות סוסים, בשובו, אמר ששמע מהסוסים שאינם מבשרים טובות). רבינו עמד בתפילה בדביקות רבה וציווה, שלא יפסיקו אותו מדבקותו. נכדו נבהל מחייל רוסי שנכנס והפסיק את רבינו מדבקותו. באותו רגע ירה בו החייל ברגלו, וברגע זה הסתיימו היריות בעיר. גם לאחר שנפצע, לא הפסיק מתפילתו ולא הניח לטפל בו בשבת, במשך מספר ימים סבל ייסורים קשים מדלקת חריפה. רבי ישראל מרוז'ין זי"ע אמר עליו, **שהיה משיח בן יוסף ולכן נהרג.** והקוזק שהרג אותו, היה שמו **ארמילוס.** תלמידו האדמו"ר ר' אשר מסטולין סיפר, כי עם היוודע דבר פציעתו של רבינו, בעת טבילתו נודע, שכבר נגזרה הגזירה וניתנה רשות למשחית או להרוג ולאבד עשרת אלפים יהודים, או לקחת את רבינו. נפטר ב-כ"ב תמוז ה'תקנ"ב (1792). חי כ-52 שנים. ציונו בלאדמיר.

אביו: ר' מאיר (היה ידוע כלמדן גדול וירא שמים מרבים והשאיר אחריו חידושי תורה רבים). **אמו:** מרת יוסא. **מרבתי:** ר' אהרן הגדול מקארלין, ר' דב בער (המגיד ממזריטש). **מתלמידיו:** האדמו"ר ר' אשר מסטולין, האדמו"ר ר' אורי (השרף מסטרליסק), ר' מרדכי מלכאוויטש, ר' משה מברוד ור' שלום מפרוביץ'. **בניו:** ר' דוב מטולצ'ין ור' משה מלודמיר. **חתניו:** ר' דוד משה ור' ישראל חיים מלודמיר. **מספריו:** **ישמע שלמה** - דברי תורותיו ואמרותיו שלוקטו ע"י תלמידיו.

"הרבי הגיע!", השמועה שר' שלמה מקארלין הגיע לעיירה אחת ברייסיין, עברה בשקט מפה לאוזן. אברכים חסידים התאספו בלאט כדי לקבל את פניו. באותה עיירה הייתה יד המתנגדים תקיפה, והאברכים חששו, שדבר חסידותם ייוודע לרבים. רבינו הביע את רצונו לטבול במקוה. "המים במקוה קרים", הודיע אברך אחד. "חממו אותה", ציווה רבנו. האברכים מיהרו לקיים את מצוותו, הם חיממו מים, ושפכו לתוך המקוה. ניגשו וחיממו דוד נוסף של מים, **בעוד אחד האברכים נכנס אל המקוה כדי לבדוק, אם התחממה מספיק.**

אותה עת, רתחו המים בדוד השני, האברכים שלמעלה לא ראו את האיש שלמטה, ... שפכו עליו את המים הרותחים. לחרדתם גילו, שהאברך נכוה לגמרי, ומיהרו להעלותו למעלה. "אהה!" ספקו כפיים. צר היה להם על חברים שנכווה קשות. ולא ידעו איך לטפל בו, **הסכנה הייתה מוחשית. אברך צעיר, אב למשפחה, מוטל מיוסר בגלל טעות איומה!**

מיד נשלח שליח קל רגליים להודיע לרבנו על התקלה המחרידה. רבנו מיהר אל חדר המקוה, והורה להשכיב מיד את האברך על ספסל. לאחר מכן ביקש, שיפשיטו את בגדיו. הכוויה הייתה איומה, גם העור התקלף עם הבגדים, אך רבינו הורה להמשיך בפעולה זו. לאחר מכן שלח הרב את ידיו הקדושות והעביר על גופו של האברך. **בכל מקום, שהעביר את ידיו, התרפא העור לגמרי, וחזר למצבו הקודם. כך העביר רבינו את ידיו על כל הגוף, והאברך קם על רגליו, לבש את בגדיו, והלך לביתו, כאילו לא קרה דבר!**

פעם יצא רבינו ביו"ט מבית-הכנסת לאחר התפילה, ובעבר השני עבר איש אחד סגי נהור וביקש ממלוויו, שיעבירו אותו לרבינו כדי לומר לו: "גוט יום-טוב". רבינו פנה אליו ואמר: "האם אתה מאמין, שאם ירצה הקב"ה יוכל לפקוח את עיניך?", וענה בכל לבו, שהוא מאמין. שאל אותו שוב: "האם אתה מאמין באמת באמונה שלימה, שאם הקב"ה ירצה, יפקחו עיניך ותראה ככל אדם?", אז התפרץ וצעק: "רבי, אני מאמין". **ומיד נפקחו עיניו.**

כאשר ההלוויה הדוממת יצאה אל בית העלמין, המוני יהודים ליוו את רבינו בדומיית אבל. באחת מכנסיות הנוצרים, שעמדה על הדרך לבית העלמין החלו מצלצלים בפעמונים ברעש גדול, כאות שמחה לאיד, על שנלקח מהיהודים עטרת ראשם ותפארתם. לתדהמת הכול **התיישב רבינו על המיטה** (זאת כמובן לאחר פטירתו), וציווה על הכנסייה, שתשקע באדמה. **לא עברו שבועיים ימים, ומבנה הכנסייה שקע כולו באדמה.** לימים, העידו זקני העיר, שאותו מקום הפך לתל עפר, ומראשו בצבצה עוד ימים רבים כיפת המבנה המתועב, ויהי לגל עד. (מתוך חוברת 'חיינו' שעל-ידי פינסק קארלין)

הגה"צ לוי יצחק בנדר זצ"ל- נולד בעיירה גרודזיסק מזובייצקי שבפולין בשנת ה'תרנ"ו (1896). עוד מקטנותו השתוקק להידבקות בבורא. בשנות נעוריו למד בישיבת 'מאקוב' הפולנית והפך למתמיד עצום. בפנקסי הישיבה נרשם, שמאז הקמת הישיבה לא קם 'מתמיד' כמו רבי לוי יצחק. בגיל שמונה-עשרה התקרב לחסידות ברסלב ומאז פעל רבות להפיצה. נאסר בידי השירות החשאי הסובייטי הנ.ק.ו.ד. בשל פעילות דתית להפצת היהדות ובחשד להברחת כספים לתוך ברית המועצות לצורך פעילותו. הם התכוונו להוציאו להורג, אך ברגע האחרון שוחרר ממאסר הודות לחנינה מיוחדת, שקיבל ממושל אוקראינה (שהיה נשוי לבת של אחד מחסידי ברסלב). כעבור תקופה קצרה הם התחרטו על שחרורו והוציאו צו מעצר חדש, אולם הרב הצליח להימלט למוסקבה.

בשנת ה'תש"ט (1949) עלה לישראל והתיישב בעיר ירושלים, והיה מבין מחדשי תנועת חסידות ברסלב. קרא רבות ליישום עצותיו של רבי נחמן מברסלב בענייני אמונה ותפילה. בין מקימי בית-המדרש הגדול בירושלים, ייסד ישיבה בבני-ברק, תלמודי תורה ועוד. מנהיג חסידי ברסלב בירושלים. נפטר ב-כ"ב בתמוז תשמ"ט (1989) חי כ- 93 שנים. ציונו בהר הזיתים בחלקת חסידי ברסלב.

אביו: ר' אברהם נח. **אמו:** מרת שרה רחל. **אשתו:** בתו של רבי אהרן קיבלטשער. **חתנו:** ר' מרדכי לסקר. **מילדיו:** שני בנים ובת שנקטפו ממחלת הטיפוס לאחר המלחמה, ר' משה, עטיל. מרביתו: ר' אברהם חזן (בנו של רבי נחמן מטולטשין), ר' שמשון ברסקי, ר' בן ציון אפטר. חברותא: יצחק אוטוואצקער. **מתלמידיו:** ר' אליעזר ברלנד (ר"י שובו בנים), ר' אליעזר שלמה שיק, ר' יעקב מאיר שכטר, ר' ישראל מאיר ברנר, ר' נתן ליברמנש, ר' משה ראובן ביננשטוק, ר' נחמן ישראל בורשטיין, ר' שלום ארוש, ר' מאיר קרלברך, ר' שמעון יוסף ויזנפלד, ר' אברהם נחמן שמחה ויצהנדלר, ר' אברהם יארבלום, ר' מוטה פרנק, ר' ישראל יצחק בזנסון. **מספריו:** **שיח שרפי קודש- 8 חלקים** משיחותיו וסיפוריו על זקני חסידי ברסלב **ינועם שיח- משיחותיו ידיבורי אמונה- 5 חלקים** משיחותיו.

○ יפר לי הרה"ח נחמן, כי בצעירותו הממון היה ממנו והלאה וקושי הפרנסה היה עצום. בימי שישי היה ניגש לחנות הדגים ונותן את מעט המזומנים שהיו ברשותו ובעל החנות היה פורס חתיכת דג קטנה המספיקה בקושי רב לאדם אחד ומגישה לו. כך חלפו הימים. באחד הימים קראו לו חבריו להשתתף ביאצייט של אחד מחסידי ברסלב שציונו בהר הזיתים. הוא הצטרף ועלה על הטנדר. כעבור דקות ספורות נמצאו החסידים ליד הקבר המבוקש והחלו לקרוא את התיקון הכללי. החסיד לאחר דקות ארוכות סיים את הקריאה והבחין, כי ישנם יותר מעשרה אנשים מלבדו. **לפיכך חשקה נפשו להתפלל על ציונו של החסיד הרה"ג יצחק לוי בנדר זצ"ל.** וממחשבה למעשה, הוא ניגש לציון של ר' יצחק לוי בנדר וקרא את התיקון הכללי. לאחר מכן הצטרף בחזרה לחבורת החסידים, שעשתה את דרכה חזרה לאזור בית-ישראל.

ביום שישי כהרגלו בקודש, הגיע החסיד ר' נחמן לחנות הדגים. בעל החנות הביט בפניו ואמר: "אני יודע, מהו מצבך הכלכלי וב"ה הצלחתי להשיג עבורך תמיכה מאחת הקרנות בצורת תלוש של 50 ש"ח. בעז"ה כל שבוע תקבל תלוש ותוכל באמצעותו לרכוש מוצרי מזון מחנות פלונית". החסיד לא ידע את נפשו והודה בכל לב למוכר הדגים. הלה הושיט לו את התלוש, ולמראה התלוש נעתקה פעימה מלבו. על התלוש כתוב, שהקרבן שתפקידה לעזור לאנשים נזקקים היא ע"ש הצדיק רבי יצחק לוי בנדר! "הרגשתי, כי הצדיק רווה נחת מביקורי ומקריאת התיקון הכללי על ציונו. ועל כן החליט לגמול לי ביודעו, מהו מצבי הכלכלי בצורת תלוש".

בראש השנה ה'תר"פ, כאשר אימתן של כנופיות פורעים הייתה מוטלת על הכל ברחבי אוקראינה, לא משך ה'קייב' באומן משתתפים רבים. אולם ר' יצחק בנדר, שכיסופיו לראש-השנה של רבנו לא ידעו גבולות, חרף נפשו יחד עם עוד חסידים בני עירו, והגיע לאומן. בטרם צאתו לדרך, ניסו בני ביתו להניאו מהנסיעה: 'הרי הרוצחים משוטטים בדרכים; מסכן אתה את חיךך!'. "אני אסע לאומן, יהיה מה שיהיה", השיב, "ואם חלילה וחס אמות בדרך- זכיתי על כל פנים להיות באומן בראש-השנה אשתקד. אולם, להישאר בביתי ולא לנסוע - גרוע מבחינתי יותר ממוות!". הוא יצא עם חבריו, לתור אחר עגלון נכרי, שיסכים לקחת אותם לאומן. אך בימים טרופים אלה, איש לא רצה לסכן את עצמו. רק לאחר הפצרות רבות, ומשהבטיחו סכום עתק למי שישעם, נעתר אחד העגלונים לעשות זאת. יחד עמו נסעו שישה חסידים נוספים. בהם החסיד ר' אהרן קיבלטשער והצדיק. העגלון הדחיר את סוסיו, ולבם של החסידים עלה על גדותיו. בתיה האחרונים של טפליק נעלמו באופק, והעגלה גמאה מספר קילומטרים, כשלפתע נחרדו החסידים לשמוע צווחות פרא; כנופיות רוצחים וכלי משחית בידיהם, התנפלה על יושבי העגלה.

עד מהרה היו השבעה עקודים בידיהם ורגליהם. "הבו לנו את כספכם!" שאגו הפראים, כשהם מנופפים בחרבותיהם. אלא שהנוסעים, שנתנו את אחרוני פרטותיהם בשכר הנסיעה, הבינו. כי כלתה אליהם הרעה, והחלו לוחשים 'יודיו' ברתת ובזיעה, מוכנים ומזומנים למסור נפשם על קידוש שמו יתברך. ברם, הרוצחים לא מיהרו להוציא את זממם לפועל; שעות ארוכות התמהמהו ושוחחו ביניהם. לפתע, בניגוד לכל היגיון, ניגשו אליהם, התיירו את כבליהם ושיחררום לנפשם. בני החבורה התקשו להאמין. כי חייהם ניתנו להם במתנה. אולם, גודל הנס. שארע להם בעטיו של אותו עיכוב שסחט מהם את תמצית רוחם - התברר להם רק מאוחר יותר. כשהגיעו לעיירה הסמוכה, נפערו עיניהם בתדהמה: העיירה כולה על בתייה עולה באש! המקומיים סיפרו להם, כי כנופיות רוצחים פשטה על המקום, וכיוון ששמעו ששגלה קרבה ובאה, המתינו. כדי להתנפל על נוסעיה. אולם לבסוף פקעה סבלנותם והם העלו באש את בתי העיירה והמשיכו בדרכם. זכה ר' יצחק להימנות באותה שנה עם משתתפי הקייב הקדוש באומן, אף לשמש כ'בעל תוקע', ולשוב לביתו בריא ושלם.

האדמו"ר הרב סיני הלברשטאם הי"ד מז'מיגרד - נולד בר"ח ניסן ה'תר"ל (1870). עוד בילדותו ניכר כי לגדולות נועד. בצעירותו שימש כרב בגארליץ. לאחר מכן היה אב"ד בקאלשיץ. בשנת ה'תרס"ז (1907) הציעו לרבינו לשמש כרבה של מז'מיגרד לאחר שהרב הקודם, הגאון ר' בנימין זאב השאיר צוואה שימנו במקומו את אחד מנכדיו של מרן ה'דברי חיים'. רבינו נזכר כי לפני כעשרים שנים כשהיה עלם צעיר, היה עם אביו במסיבת מצווה ואביו מזג לו כוס ואמר: "הא לך משקה הרב מז'מיגרד!". כשאחד מהחסידים העיר לאביו לתקן את דבריו, הפסיקו בגערה כי דבריו אינם צריכים תיקון. רבינו שימש בתפקיד זה מעל שלושים שנה. עבודתו בקודש היתה במסירות נפש מתוך פרישות יתירה מכל ענייני עולם הזה. נהג לקום בכל לילה בחצות וללמוד כל הלילה את סתרי התורה עד תפילת שחרית. לאחר מכן התפלל בדביקות עצומה. בנוסף גם במשך היום למד בעמקות נפלאה.

מסירות נפשו לטבילה במקווה היה עצומה. בעירו המקווה היה בתחתית ההר. בימות החורף היה צריך להתגלגל בשיפוע ההר לתוך מקווה קפוא מקרח. חכמתו עמדה לו לעשות שלום בין יוכוחים, מחלוקות וסכסוכים. שמו הטוב הלך לפניו בכל הגלילות כמומחה עצום בדיני תורה. נודע כדרשן נפלא. פה מפיך מרגליות. ניגונו היה שובה לב. פעל ועשה במסירות רבה למען עניי ארץ ישראל. ענוותן מופלא. כל איש פשוט היה בעיניו לגדול. מלומד בניסים. רבים פנו אליו ונושעו. באחרית ימיו בשל מצבו הבריאותי עבר לקראקא כדי שיהיה קרוב לרופאים. עד מהרה התפרסם שם כגאון עצום, צדיק יסוד עולם וכפועל ישועות. פתח ישיבה ורבים ביקשו להתקבל שם. כשהנאצים ימ"ש פלשו לפולין ברח ללמברג שבגליציה שהיתה אז שטח כיבוש סובייטי. בדרך נפטרה אשתו ונטמנה בבוברקא. הסובייטים הגלו אותו לסיביר עם בני משפחתו. מספר שבועות הם נסעו ברכבת בצפיפות איומה כשכל הדרך הוא ממשיך בתורתו ובעבודתו. נרצח ב-כ"ב תמוז ה'תש"ב (1941) ביערות שבמחוז אומסק. חי כ-71 שנים. בנו, ר' אריה לייבוש שימש אחריו כאדמו"ר השני של חסידות צאנז-ז'מיגרד.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' חיים מצאנז (ה'דברי חיים'). **אביו:** האדמו"ר ר' ברוך מגארליץ. **אימו:** מרת פייסל (בת האדמו"ר ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים). **מרבתי:** אביו, האדמו"ר ר' ברוך. **אשתו:** מרת רוחמה (בת הרה"ק רבי נפתלי הורביץ ממעליץ). **ילדיו:** האדמו"ר ר' אריה לייבוש, האדמו"ר ר' יעקב (אבי חסידות טשאקאווא), ר' ברוך מזאקליקוב הי"ד (נרצח בשואה), האדמו"ר ר' ישראל (האדמו"ר מז'מיגרד בניו יורק), ר' חיים יהודה הי"ד (רבה של אושפיצין. נרצח בשואה), ר' אברהם אביש (רב בסאטמר), ר' דוד (דיין בסוסנוביץ), ר' אהרון הי"ד (רב באשיק. נרצח בשואה), ר' יחזקאל שרגא מרידיק. **חתני:** ר' יעקב משאץ (נישא למרת פעסיל), ר' ברוך הלברשטאם מגריבוב (נישא למרת רייזל שרה). **מספריו:** יחמדה גנוזה.

הרה"צ חכם ר' צבי הלברשטאם מטשאקאווא זצ"ל סיפר שפעם אחת רבינו נסע ברכבת לקראקא. לפתע ציוה לאנשי שלומו ששהו שם שיתקבצו סביבו ויקראו לכל היהודים שברכבת שיבואו לקרון שהוא נמצא. ביניהם היה גם רבי משה מרדכי מלעלוב זצ"ל. כל היהודים כמובן שמעו לדברי רבינו. לפתע אירעה תאונה עם הרכבת. כל הקרונות התהפכו ונוסעים רבים נהרגו ונפצעו בחבלות קשות. רק הקרון שרבינו ישב בו לא התהפך, וכל אלו שהיו אז בקרון ההוא לא ניזוקו כלל ויצאו בלא פגע - ויהי לפלא עצום.

רבינו היה פעם בעיר ריישא ובא אליו אחד שפניו התעקמו ל"ע מחמת מחלה והרופאים התייאשו ולא הצליחו לעזור לו. רבינו ענה לו שאינו מבין מה רוצה מכיוון שפניו ישרות בלי שום עיקום וכן היה שברגע שרבינו אמר זאת פניו התיישרו כמי שלא קרה לו דבר מעולם.

באחרית ימיו נחלש מאוד. מכיוון שבעירו לא היו רופאים מומחים רבינו עבר לגור בקראקא כדי להיות קרוב לרופאים שגרו שמה. בשבת הראשונה כשהגיע לקראקא רבינו בא לביהמ"ד לתפילת שחרית וציוה לתת עליה לתורה לבחור שהיה אילם. הגבאי לא ידע מה לעשות. רבינו אמר לו: "נו!". הבחור לא רצה לגשת לס"ת מחמת גודל הבושה. רבינו ניגש אליו, אחז בידו והוליכו בעל כורחו לס"ת ואמר לו: "תגיד ברוכו!". לפליאת כל המתפללים הבחור אמר את כל הברכה. מאז דיבר כשאר כל אדם. הנס התפרסם בהעיר ובכל עיירות השכנות ותוך זמן קצר נהפך ביתו לתלפיות שהכל פונים אליו.

פעם אחת רבינו האריך בשולחן הטהור לבילוי שבי"ק והנרות עמדו לכבות. בנו ביקש שיסיים כדי שיוכלו לסדר את החדר למחר בעוד הנרות דולקים. רבינו הפסיק באמצע הד"ת שאחז בו וסיפר מעשה כעין זה אצל זקנו האדמו"ר ר' חיים מצאנז (ה'דברי חיים' זיע"א), שעמדו הנרות להתכבות לבילוי שבי"ק. ר' חיים אמר: "וַיִּבְרַךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי" (בראשית ב, ג), ודרשו חז"ל בירכו בנרות ואמר: 'הנרות ידלקו הרבה זמן!', ודלקו הנרות עד הבוקר". לאחר הסיפור המשיך לומר ד"ת עוד שעות והנרות דלקו עד אור הבוקר.

אהבתו לכל יהודי היתה למעלה מהשגת אנוש. כל איש פשוט נחשב בעיניו כגדול הרבה ממנו. לקראת החתונה שלו עשו לו 18 כותנות. באחד הימים זוגתו הרגישה כי חסרים כמה מהם. היא בדקה ומצאה רק 10 כותנות ולא הבינה לאן השאר נעלמו. כשהגיע ערב שבת, רבינו שב מהמקווה והניח את בגדיו. זוגתו הבחינה כי חסרה הכותונת. כששאלה על כך התברר כי כשהיה במקווה ראה אדם לבוש בגדים בלואים ומגודל רחמנותו הביא לו כל ערב שבת את אחת מכותנות שלו ונתן לו במתנה. כעת היה השבוע השמיני לכן היו חסרים שמונה כותונות.

הצדיק הרב יוסף חיים רווח זצ"ל- נולד בשנת ה'תשי"א במרוקו. גדל כבן יחיד לאמו. בצעירותו למד בישיבת 'נווה שלום' בקזבלנקה. כבר אז ניכר בכשרונותיו הנעלים. בשנת ה'תשכ"ג כשהיה כבן שתים-עשרה שנים בלבד עלה עם אימו לארץ ישראל שגידלה אותו במסירות נפש לתורה וליראת שמיים. לאחר נישואיו למד בישיבת 'פורת יוסף', כבר אז נחשב לעילוי. במשך מספר שנים בכולל למד חברותא עם הגאון רבי ראובן אלבז. גם בשעות ההפסקות היה שוקד על תלמודו. כשהיה כבן עשרים וחמש שנים שימש כראש כולל בישוב בית-דגן. בגיל עשרים ושמונה התחיל לכהן כר"מ בישיבת 'תורה ושלום' בבני-ברק. בגיל שלושים עבר לגור בירושלים והתחיל לשמש כראש ישיבה בישיבת 'אוהל מועד', תפקיד שמילא במשך כשש עשרה שנים.

לאחר מכן פתח את ישיבת 'משכן התורה', שם הרביץ תורה במשך שש שנים. לאחר מכן שימש כראש ישיבת 'חיי תורה' בבית-שמש. כמו כן שימש בשנים האחרונות כרב בית הכנסת 'דור ודור' על של הרה"צ רבי משה בן טוב זצ"ל. שימש במשך עשרות שנים כמגיד משרים. בדרשותיו ובשיחותיו הנפלאות שנמסרו בחן מיוחד ובמתיקות הצליח בחסדי ה' לקרב רבים לעבודת ה' ולאמונה אמיתית בבורא עולם. השקעתו בתלמידיו היתה מופלאה. היה מוסר נפש להחדיר בהם אהבת תורה מתוך שמחה, ועל יגיעתו בתורה ובעבודת ה'. כל בחור ובחור היה לו כבן יחיד ממש. שימש כ'הרב המקדים' בשיעוריו של מרן הראשון לצ"ה הצדיק הרב עובדיה יוסף זצ"ל.

הרב סבל בחייו מייסורים קשים. כשמונה שנים לפני פטירתו לקה בליבו. היה יוצא ונכנס מבית הרפואה לביתו וחוזר חלילה. זמן קצר לפני פטירתו שוחרר מאשפוז ממושך בבית הרפואה הדסה עין כרם. למרות ייסוריו הקשים המשיך בעסק התורה הקדושה בשקידה מופלאה ובכל ליבו היה דבוק בתורה. רבינו לא ויתר על אף נשמה יהודית, ועטף כל בחור בעבודת אהבה. נפטר במוצאי שבת קודש פרשת מטות, כ"ב תמוז ה'תשע"ד. חי כ-63 שנים. ציונו בבית-העלמין סנהדריה בירושלים. בהלווייתו הספידו אותו הרבנים הגאון רבי יצחק כהן (רבה של שכונת שמואל הנביא), הגאון רבי מאיר כהן (ראש ישיבת אוהל מועד), מחותנו הגאון רבי דניאל פלבני (ראש ישיבת הפקדתי שומרים), הגאון רבי יוסף חיים בלוי (רבה של שכונת סנהדריה), הגאון רבי חיים אלחנן ועוד רבנים.

אביו: ר' צמח. **אמו:** מרת אסתר. **מילדיו:** אחד עשר ילדים. **מחתניו:** הגאון רבי דניאל פלבני (ראש ישיבת 'הפקדתי שומרים'). **חברותא:** הגאון רבי ראובן אלבז (חבר מועצת חכמי התורה). **מרבתי:** הגאונים ר' שלום כהן, ר' יוסף חיים קופשיץ, הגאון ר' בן ציון אבא שאול. **מתלמידיו:** הגאונים ר' יעקב כהן (ראש ישיבת 'קנייני התורה'), ר' עזריאל מנצור (ראש מוסדות 'שובי נפשי').

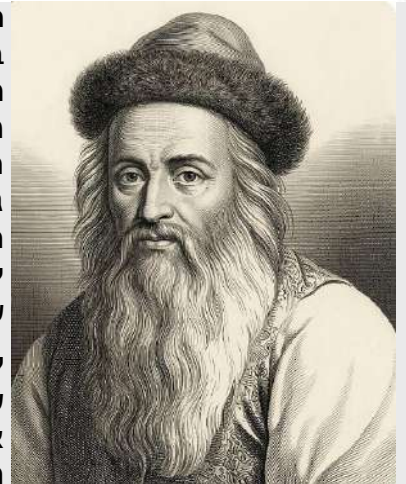
בנו של רבינו סיפר הוא זוכר שכאשר היה ילד צעיר, הוא רצה מאוד שירכשו לו אופניים. הוא ביקש מאביו ולאחר משא ומתן מהיר רבינו החליט לרכוש לו אופניים בתנאי שהיו עם 'גלגלי עזר' ובתוספת הבטחה מפורשת שלא ייסע בקרבת כבישים ואזורים מסוכנים. הבן כמובן הסכים לדרישות ואביו רכש עבורו את האופניים. דא עקא בחלוף שבוע, כאשר הבן יהודה ירד לחצר כמדי יום ביומו הוא גילה שהאופניים נעלמו ואינם. צער רב מילא אותו והוא ניגש לאביו וסיפר לו מה קרה. ליבו הרחום של רבינו צי"ל לא יכל להכיל את צערו של הבן. האב הבטיח לו שבכל יום מיד אחרי שיסיים את סדר יומו בישיבה, יצא עימו לחפש בין הבנינים בשכונה את אופניו האבודים.

ואכן כך היה, מדי יום האב והבן יצאו וחיפשו ברחובות השכונה, בניין אחר בניין, עד שמישהו הפנה אותם לאחד הבנינים באחת משכונות ירושלים, שם נדמה לו כי ראה את האופניים מושלכים בכניסה. כשהגיעו לבניין, זיהו מיד את האופניים האבודים. הסימנים הברורים הובילו לעברה של משפחה פלונית שגרה בבניין שהבן שלהם היה מוכר באותה שכונה כנער שובב מאוד.

רבינו עלה עם בנו לאותה משפחה, לשוחח עם אבי המשפחה ולתהות על קנקנם. מיד כשנפתחה הדלת הכול היה מובן. העניות והדלות זעקו מכל קירות הבית. אבי המשפחה היה בעצמו אדם חולה בגופו, הוא פרץ בבכי מר ושפך את מר שיחו על שאין בידו אפילו פרוטה לפורטה כדי לשלוח את ילדיו לבתי ספר, ועקב מצבו הקשה אינו יכול להביא פרנסה לביתו והבן שלו אכן עשה הם מה שעשה.

כאשר רבינו שמע את הדברים, הוא הודיע לאב כי הוא מבקש שלמחרת הבן שלו יתייצב במשרדו שבישיבה וכי מעתה ואילך כל מחסורו הגשמי והרוחני מוטלים עליו, והוא יכול הוא להסיר דאגה מליבו, כי הוא יהיה לו כאב, והוא לו כבן. ואכן למחרת הנער בא והתייצב במשרדו שלרבינו. הצדיק נטלו ביד רחימאית, דאג להלבישו כבן תורה ולהכניסו לשיעורי עזר שיסייעו בידו להדביק את הפער הלימודי שבו היה שרוי.

רבינו זכה ותלמיד זה צמח ועלה במעלות התורה והיראה, ובבוא העת גם התקבל לישיבה מובחרת, עד שכאשר נבחן לישיבה גדולה מפורסמת, נבחן על מאתיים דפי גמרא בעיון. ראש הישיבה הביע את התפעלותו ואמר כי בכל הישיבה שלו אולי ישנם שלושה שהגיעו לדרגתו. כיום אותו תלמיד מפאר את עולם התורה בהרבצת תורה לשם ולתפארת. (מעובד מתוך 'שופריה דיוסף')

האדמו"ר הרב מאיר הלוי רוטנברג מאפטא זצ"ל- נולד בשנת ה'תק"כ (1760) באפטא שבפולין. בנעוריו נתייתם מאביו ואמו נאלצה לגדלו לבדו ורבינו למד עם אחיו ר' מרדכי מסטאשוב. מיום ליום עלה ונתעלה שמו ללמדן גדול ובקי וחרף טובא. לאחר מכן שלחו אחיו ללמוד תורה אצל הגה"ק ר' יצחק אברהם אבלי הכהן כ"ץ. בשנותיו הראשונות אחר נישואיו קודם התגלותו ידע רבינו סבל ועוני, ולמד תורה מתוך דחקות גדולה, וביתו היה ריק מכל, ובעוד שהוא עצמו שרוי היה בתעניות רובו של שבוע, רעבה משפחתו ללחם ממש. בביתו לא היה אפילו מנעלים לו ולאשתו רק זוג אחד לשניהם יחד, וכל פעם שאחד הלך לרחוב העיר, היה הוא לוקח הזוג מנעלים היחידים, שהיה להם בביתם.

לאחר שעבר רבו ר' אברהם יצחק הכהן כץ מסטאבניץ לפינטשוב התקבל רבינו לכהן שם בעודו צעיר לימים. בשנת ה'תקס"ט (1808) לאחר שעזב ה'אוהב ישראל' מאפטא את העיר, עבר רבינו לכהן שם. תפקיד אותו מילא עד יום פטירתו. הצטיין בבקיות רבה בש"ס ובפוסקים. **גאון בנגלה ובנסתר. נודע כבעל רוח הקודש הפועל ישועות. אלפים נהרו לבקש את ברכתו ועצתו. ענוותן.** השפעתו הייתה גדולה ואפילו הגויים היו יראים מפניו. תפילתו הייתה בנעימות ובעריבות. נפטר ב-כ"ה תמוז ה'תקפ"ט (1829). חי כ-69 שנים. ציונו באפטא. ממנו יצאה שושלת אפטא. כיום בית-החיים הפך לגן ציבורי רח"ל וציונו של רבינו לא ידוע.

אביו: ר' שמואל סגל הלוי רוטנברג (משושלת השל"ה הקדוש). **אמו:** מרת פייגא (מירל- משושלת הש"ך). **אחיו:** ר' מרדכי מסטאשוב, ר' פנחס. **מרביתיו:** ר' מרדכי מסטאשוב (אחיו), אדמו"ר ר' אברהם יהושע העשיל מאפטא (מח"ס 'אוהב ישראל'), ר' אברהם יצחק הכהן כץ (מח"ס 'כתר כהונה' ואב"ד סטבניץ ופינצ'וב), ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ (ה'חזקה מלובלין'), ר' מנחם מנדל מרימינוב, ר' מרדכי מנשכץ, ר' יצחק לוי מברדיטשוב, ר' יעקב יצחק רבינוביץ (ה'יהודי הקדוש' מפשיסחא). **אשתו:** בת ר' אהרן הנסתר (חתן ר' ברוך קדוש). **מתלמידיו:** ר' חיים (אב"ד קאמינסק וואלברום מח"ס 'זכיון חיים'), האדמו"ר ר' שלמה הכהן מרדומסק (מח"ס 'תפארת שלמה'), ר' יהודה ליבוש פסח מליפסק, ר' שלמה זלמן פרנקל מוויילפול, אדמו"ר ר' שמואל מדריליטש. **בניו:** האדמו"ר ר' ישראל מסטאבניץ והאדמו"ר ר' פנחס. **בנותיו:** מרת חוה אסתר (נישאה לר' מנחם מנדל רובין מגלאנוב), מרת פייגא (נישאה לר' אריה לייבוש ניהוז מחעלם וטומשאוב), מרת פייגל (נישאה לר' אליאס ריינהולד). **מספריו:** **יאור לשמים- פרד"ס**, חידושי-תורה ושו"ת בדרך הפלפול.

פעם אחת כאשר רבינו חזר מן התפילה, אימו לא נתנה לו את הלחמניות. ובא ושאל את אמו: "אמא, מפני מה אינך נותנת לי את הלחמניות כבכל יום ויום?" והיא השיבה לו: "מאיר'ל, התפללת היום בכוונה? אני רואה שלא כיוונת היום בתפילתך". הנער התבייש מאוד, ושאל את אמו: "מניין את יודעת שלא התפללתי היום בכוונה?". והיא השיבה לו: "היום בישלתי יין שרף כפי שאני עושה בכל יום. וראיתי שאינו מתבשל יפה והתקלקל, והבנתי שאתה לא כיוונת יפה בתפילתך, כי בכל יום ויום יש לי סימן אם היי"ש מתבשל יפה- אות הוא, כי התפללת בכוונה - והיום לא התבשל יפה. על כן הבנתי, שלא התפללת בכוונה". והודה ולא בוש והבטיח לה, שמהיום והלאה יתפלל בכוונה כדין ונתנה לו את הלחמניות. (מעובד מתוך 'אהל שלמה')

פעם אחת היה רבינו בלובלין אצל רבו מלובלין, היה זה קודם שהתפרסם, והיה מתפרנס בדוחק בעיר סטאבניץ, וכאשר היה מגיע לרבו בלובלין, היה יושב שם זמן רב ולא הלך בבגדים חשובים. והנה הגיע אדם עשיר ממדינת קיר"ה עם מרכבה וסוסים שלו וראה את רבינו בכך. כאשר הלך הגביר הנ"ל בעש"ק למקוה היה אז רבינו גם במקוה וטבל כשהוא מוציא קולות מפיו ומכוון כוונות. כאשר ראהו הגביר והיה מכיר בו, שלא היה הולך בבגדים חשובים, הרשה לעצמו להתלוצץ עליו ודיבר אליו וביישו, עבור שעושה מספר גדול של טבילות, ועל כך התבייש רבינו.

עברה השבת והנה במהלך אותו השבוע הגיע שליח מעיר הגביר **והודיע לו, שנשרף ביתו וכל רכשו**. בצר לו נכנס העשיר לשעבר אצל ה'חזקה מלובלין' כתב פיתקא וביקשו לעזור לו. הצדיק התבונן בפיתקא וברוח קדשו השיבו, שאינו יכול להושיעו והנזקים הללו באו כעונש מבורא עולם בעבור שפגם בכבודו של איזה צדיק גדול ואינו יודע מיהו אותו צדיק, כיוון שהוא מסתיר עצמו. אולם יכול הוא לומר, שיגיע הזמן, ואותו צדיק יתגלה לעין, וכאשר יפייס אותו וימחול אז שוב יתרומם מזלו.

אותו אדם בצר לו חזר לביתו **והפך להיות עני מרוד שנים מרובות - ונאלץ לחזר על הפתחים**, עד אחר שרבינו נודע לרבי מפורסם. אירע שנסע פעם אחת במדינת קיר"ה ושבת שם בעירו של העני, ובליל שבת-קודש, כאשר נכנסו אנשי העיר לשולחנו, נכנס גם העני בתוך הבאים, וכאשר הסתכל בפניו הכירו, שהוא החסיד מסטאבניץ שבייש במקוה, ונפל ארצה ונתעלף. לאחר שהקיצו אותו ובא לרבינו וסיפר לו את כל הסיפור, הצדיק מחל וגם בירך אותו, ומאז נתעלה וחזר לעושרו, כפי שהיה קודם לכן. (מעובד מתוך 'שיח שרפי קודש')

הרב הצדיק ר' מיכל סאמאטאר (אבי הצדיק ר' פנחס סאמאטאר) שלח פעם אחת קוויטל לרבינו. פנקס היה לרבינו, אשר בתוכו כתב את שמות האנשים אשר באו אצלו ובקשתם, וכאשר קרא שמות האנשים, מי אשר אורו עיניו נגדו שלח אחר אותו האיש ודיבר עמו, ובעצמו אמר לו את מבוקשו, והבטיח לו על זה - וכך נתקיים. אמר רבינו לגבאי: "הנני רואה פה שם ר' מיכל, הלא האיש הלז הוא בעל מדרגה, ותצווה לו בשמי, כי רק מקווה חסר לו". (בכפר סאמאטאר לא היה מקווה).

אמר השליח (אשר הביא את הקוויטל), כי אי אפשר להשיג מים בכפר הנ"ל, וכבר נלאו למצוא מים. רבינו התבונן ואמר לשליח: "אמור לר' מיכל, כי **בתוך בית הדואר שלו** (אשר היה בנוי במקום גבוה) **נגד קורה שביעית יחפור, ושם ימצא מקווה כשר**". כאשר בא השליח לביתו אמר זאת להרה"צ ר' מיכל, ומיד קם והתחיל לחפור שמה, וכדברי רבינו אכן מצא מקווה כשר, ובעת כי נסתלק ר' מיכל זצ"ל התייבש המעיין והתבטל המקווה מאותו המקום. ('פאר וכבוד')

האדמו"ר הרב ישראל אליהו יהושע טרונק מקוטנא זצ"ל- נולד ב-ח' כסליו ה'תקפ"א (1821) בפלוצק. אביו קרא לו בשלוש שמות: ישראל- ע"ש הבעש"ט הקדוש. אליהו ע"ש הגאון מוילנא. יהושע- ע"ש הגאון ר' יהושע פלק ('הפני יהושע'). ראשית חכמתו קיבל מאביו. בגיל 11 שנים בלבד התייתם מאביו. בגיל 14 התחתן. במשך שש שנים היה סמוך לשולחן חותנתו האלמנה ועסק בתורה הקדושה. כבר מילדותו הצטיין בכישרונות מיוחדים ובשקידה נפלאה. בכל יום לפני תפילת המנחה היה מתהלך אנה ואנה ואומר תהילים תוך כדי צעקות ובכיות, בנוסף שמעו אותו צועק: **"ריבונו של עולם, עזור לי לעשות תשובה"**.

האדמו"ר רבי שרגא פייבל דנציגר הסמיך את רבינו. בשנת ה'ת"ר (1840) כשהיה בן תשע-עשרה שנים התחיל לכהן כרב בשרנסק (על יד טשכנב). שם כיהן כשבע שנים וייסד בה ישיבה גדולה. בשנת ה'תר"ז (1847) עבר לכהן בגומבין. לאחר שלוש שנים, בשנת ה'תר"י (1850) לאחר שאנשי מחלוקת ירדו לחייו עבר לווארקא. בשנת ה'תר"ג (1853) עבר לכהן כרבה של פולטוסק. בשנת ה'תרכ"א (1861) התחיל לכהן כרב אב"ד בקוטנא, משם התפרסם כפוסק הדור ומנהיג. איש אמת. ענוותן מופלא. מגדולי הפוסקים בדור. מכל העולם הריצו אליו שאלות. היה אהוב ונערץ על הכל. נהג באדמו"רות והיה מקבל פתקאות. רבים פנו אליו כדי להתייעץ עם רבינו וגם זכו

לראות ישועות. נפטר ב-כ"ה תמוז ה'תרנ"ג (1893). חי כ-72 שנים. ציונו בקוטנא. בנו, הגאון ר' משה פינחס ונכדו רבי יצחק יהודה מילאו את מקומו בקוטנא.

אביו: ר' דוד (מתלמידי 'הישועות יעקב'). **אמו:** מרת דבורה. **אשתו:** מרת פריבה בת רבי חיים מראביץ (התחתן בגיל 14). **בנו:** הגאון ר' משה פינחס. **מרבותיו:** אביו, ר' דוד. **מתלמידיו:** הגאון ר' מאיר יחיאל מאוסטרובצא (מח"ס אור תורה ומאיר עיני חכמים) והגאון ר' מאיר דן פלוצקי ('הכלי חמדה'). **חתנו:** הגאון רבי חיים אלעזר וואקס ('הנפש חיה' מקאליש). **מספריו:** **יישועות מלכו**- שו"ת על ארבע חלקי שו"ע **יישועות ישראל**- על חושן משפט **יבין דעת**- חסדי אבות על יורה דעה **יגנזי אבות**- שו"ת.

בין באי ביתו של רבינו נמנה ר' סנדר בייזר, יהודי בן תורה וחסיד. מאחר ולא היה לו במה לכלכל את בני-ביתו הוא השכיר את עצמו לשמש כלבלר יערות ביערותיו של ר' ברוך גזשיבאץ (מחותנו של רבינו). לר' סנדר היו שמונה בנות בוגרות שהגיעו לפרקן. בכל פעם שהיה מגיע לקוטנא, היה מזכיר זאת לפני הרב ובוכה על מר גורלו, שנה רודפת שנה, אבל באופק לא נראית שום ישועה עבור ר' סנדר ובנותיו.

באחד מערבי החורף המושלגים ר' סנדר הגיע העירה כשרעיון עלה במחשבתו: הוא יקנה כרטיס הגרלה, ואם הרב יחפוץ בכך, הרי שישועתו קרובה לבוא. שעות ארוכות ר' סנדר עמד לפני הרב והתחנן בבכיות על מר גורלו. רבינו ניסה להרגיעו, אבל ר' סנדר בשלו, הוא לא יזוז מכאן עד שהרב יברך אותו שהכרטיס שקנה יזכה בגורל בפרס הראשון.

מזמן כבר עברה שעת חצות, אבל ר' סנדר אינו מתכוון לנטוש את המערכה. בחוץ עדיין באותה השעה קור שרר ושלג כבד ירד. ר' סנדר ממש לא תכנן לעזוב את חדר ללא הבטחה מפורשת. רבינו הטיף לר' סנדר בנחת מוסר: "היתכן שאין לו אמונה בבורא העולם שיעזור לו? הרי דוד המלך כבר כתב: 'וְיִרְחָמֵנוּ עַל כָּל מַעֲשָׂיו (תהלים קמ"ה, ט)', במקום לבטוח בבורא עולם הוא משליך את יתובו על בשר ודם".

"סנדר, האמן לי", רבינו אמר לו, "כשיש ליהודי אישה בריאה וכשרה, ובנות צנועות, הרי באמת הוא בר-מזל". כך כפל ושילש הרב כמה פעמים בהדגישו: "כשיש ליהודי אישה בריאה... הוא בר-מזל". דברי הרב נכנסו דברי לליבו של ר' סנדר. הוא עזב את חדרו של הרב, רתם את הסוסים למזחלת ונסע בחזרה ליער. כשהגיע סמוך לביתו, פגש כמה מעובדי היער אשר אמרו לו בהתרגשות: **"יש לך מזל גדול! אשתך פאניה כמעט קפאה למוות. הודות לאיזה בעל אחוזה מסתורי שהציל אותה, נשארה בחיים. אלמלי הוא, היית כעת אלמן!"**.

ר' סנדר ביקש להבין מה קרה. התברר שבעת שר' סנדר היה בקוטנא, בלב אשתו עלתה המחשבה לנסוע גם כן לקוטנא, העיר הקרובה. היא הזמינה מזחלה לנסיעה בשלג ויצאה עימה לדרך הקצרה. בדרך התחוללה סערת שלגים. הסוסים דהרו בבהלה ותוך כדי מרוצתם, נתקלה המזחלת בגזע עץ, הוקפצה כלפי מעלה והנוסעת מתוכה הועפה הישר לתוך השלג.

בעל העגלה לא הרגיש בדבר מאחר והשלג בלם את קול הנפילה. הוא המשיך בנסיעתו המטורפת כשהוא מנסה לשלוט בדהרת הסוסים. היא נשארה שוכבת חבולה על השלג המקפיא. אם היתה נשארת באותו המצב, ברור שהיתה קופאת למוות. אבל למזלה, כעבור זמן לא רב, הופיע במקום אדם הדור בלבושו ומראהו כפני בעל אחוזה. הוא מצא אותה, העלה אותו לכרכרה שלו ומשם הביא אותה לביתו והמשיך בדרכו. איש מאנשי הסביבה ששמעו על תואר פניו לא הכירו אותו.

גם לאחר שנים רבות ר' סנדר בייזר נהג לספר, כיצד רבינו שלח את אליהו הנביא זל"ט להציל את אשתו בזמן ששוחח עימו. מאותו הזמן ר' סנדר הפסיק להציק לרב ולא ביקש ממנו דבר. רק בטח בה' והאמין כי ברצות ה', ישועה קרובה לבוא. (ישועות מלכו, תולדות המחבר)

נכדו, הגאון ר' יצחק יהודה רבה של קוטנא סיפר: "בשנת ה'תר"ן רבינו חלה את מחלתו האחרונה. הרופאים ציוו עליו להישמר מאוד לבל ייגע עצמו בזמן לימודו ובעיונו, כי המה קשים לליבו שנחלה, כי כוח התמדתו אף בימי זקנה ושיבה היה מן הדברים המפליאים, כמעט לא פסק פומיה מגירסא. בכל שבת רבינו עבר בעל-פה על מסכתות שבת ועירובין. עומק עיונו היה מבהיל. רבינו קיים: 'בְּאַהֲבָתָהּ תִּשְׁגָּה תְּמִיד (משלי ה', י"ט) כפי דרשת חז"ל. אבל הוא לא רצה לשמוע לעצת הרופאים, לעזוב את מקום חיותו, בטענה כי: **'מה שווים חיים בלי תורה! הרי הם כחיי בהמה!"**

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים